

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 4 (2082)

1974 m. SAUSIS - JANUARY 29 d.

CANADA - MONTREAL (Established 1974)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

MIRĖS ANTANAS SNIČKUS

Pagal "The Montreal Star" pranešimą yra miręs Antanas Šniečkus (okupuotos Lietuvos komunistų partijos vyr. sekretorius Lietuvoje. Pranešimas, nors pasiremtas "Reuters" agentūros žiniomis, bet klaidingai minima Latvija - o ne Lietuva.

VIENA KAINA BENZINUI

Kanados Federalinės valdžios ir Provincinių premjerų konferencija Ottawoje praeitą savaitę padarė keletą svarbių nutarimų:

1. Sutarta, kad Kanadoje turi būti įvesta viena kaina benziniui ir šiluminei alyvai. Tačiau kaip prie tos vienos kainos prieiti tebėra atviras klausimas ir pasitarimai tuo reikalu bus tęsimi toliau.

2. Skysto kuro kaina Kanadoje "užšaldoma" iki kovo mėnesio galo. Kitaip sakant, i rytus nuo Ottawos slėnio kaina ir toliau lieka 6 ct. už galloną aukštesnė, kaip kad likusioje vakarinėje Kanados dalyje.

3. Kadangi keturios rytinės Kanados provincijos ir dalis Ontario provincijos turi apsirūpinti importuota alyva iš Venecuelos ir arabų kraštų dvigubai ar net trigubai aukštesnė kaina, tai būtų reikėję skysto kuro kainas nuo vasario 1 d. pakelti po 12 ct. už galloną. Dabar tas kainas dviems mėnesiams užšaldžius, nutarta skirtumą (apie 330 mil. dol. padengti iš Alberto alyvos eksportinių mokesčių (apie 2/3) ir iš Federalinės valdžios bendrųjų pajamų (apie 1/3). Albetas sutiko pasitenkinti per tuos du mėnesius su 50% pajamų iš alyvos eksporto, gaunamų iš JAV.

4. Per sekančius du mėnesius bus bandoma išdirbti bendrą energijos šaltinių panaudojimo planą ir vienodas skysto kuro kainas visai Kanadai.

Svarbiausias nuomonių skirtumas pasireiškė dėl provincinių valdžių eksporto pajamų už žaliavos panaudojimo bendriems krašto reikalingumams, kaip pav. šiuo atveju benzino kainų suvienodinimui, tyrimams, pramonės plėtimui ir t.t.

Profesiniai monopoliai

Demokratinuose kraštuose laisvai praktikuojamos profesinės organizacijos. Tokiomis yra gydytojų, advokatų, buhalterių, notarų, inžinierių, draugijos ir įvairios darbininkų unijos. Dvi dešimto šimtmečio eigoje šitie susiorganizavimai, ypač tingiai darbininkų unijų, žymiai pakėlė atlyginimus, pensijas, pagligino atostogas, pagerino darbo sąlygas ir socialinį žmonių gerbūvį.

Tačiau paskutiniame dešimtmetyje dėmesio centre atsidūrė laisvosios profesijos, ypač gydytojų ir advokatų. JAV ir Kanadoje tos draugijos naudojasi nepaprastai plačiomis teisėmis. Praktiškai jos pačios nusištatydavo atlyginimus už patarnavimus, universitetų baigusių studentų stažo ilgį ir sąlygas, praveda profesinius egzaminus ir suteikia ar nesuteikia profesinės praktikos teises.

Pirmas didelis smūgis gydytojų draugijų galioms buvo visuotinas sveikatos apdraudimas. Daktarai prieš tai karščiau "nagais ir ragais" Saskatchewano provincijoje, kuri pirmoji sveikatos apdraudą įvedė daktarų streiką, kas tęsėsi bene pusę metų, dalis jų išsikėlė kitur. Jau buvo pradėti verbuti daktarai iš Anglijos. Nežinia kaip ilgai gydytojų streikas būtų užtrukęs ir mūsų Quebeco provincijoje, jeigu nebūtų buvęs priimtas drakoniškas mokesčių sumažinimas. Nuo 36,000 dol. vidurkio apdraudą įvedant jie pašoko iki 58,000 dol., o daugeliui specialistų iki

100,000 dol. ir daugiau. Pirmasis daktarų kontraktas su Quebeco provincine valdžia pasibaigė 1972 m. Anuo metu įgarsinęs daktarų specialistų draugijos pirm. Dr. Raymond Robillard "Star" dienraštyje ir per televiziją praeitą savaitę tuo reikalu paleido pirmąją "salyvę". Esą, daktarų profesijoje esanti nuvertinta, ministerijos valdininkai nebesiskaita su daktarų autoritetu, santykiai su valdžia esą labai šalti. Ši kartą jis jau mažai bekalba apie daktaro ir paciento santykius. Mat, tada kurį laiką jam reikėjo slapstytis nuo unijų darbininkų keršto už trukdymus sveikatos apdraudą įvesti. Visą savo argumentų svorį jis dabar yra nukėlęs į daktarų autoriteto sumenkimą.

Ne kiek geriau yra su advokatų profesija. Jie patys sutinka kad teisminė sistema yra taip sukomplikuota ir taip lėtai sukasi, kad dėl mažesnių ieškinų niekas net nedrįsta bylą pradėti. Spragai užkšti neseniai buvo įvesti mažų ieškinų teismai - iki \$300 dol., kuriems nereikia advokatų. Taip pat įvesta juridinė pagalba neturtingiems, už kurią sumoka provincinė valdžia. Tačiau, šitos lengvatos daugiau tarnauja pačiai profesijai, kaip visuomenei. Mat, mažų ieškinų bylas advokatams neužsimoka, o iš neturtingųjų būna sunku išgauti honorarą net ir bylą laimėjus.

Ontario provincijoje buvo sudaryta "Istatymų reformos komisija", kuri neseniai pateikė pranešimą. Jame konstatuota daugybė juridinės sistemos trūkumų, bet visos rekomendacijos tiems trūkumams taisyti esą "šilkinės", kad nepažeidus profesijos teisių. Quebeco provincijoje dabartinis teisingumo ministris buvo paruošęs įstatymą profesinei kontrolei. Kadangi tokių komisijų ir net parlamentų atstovų daugumą sudaro patys advokatai, tai visi tokie įstatymai nueina į "palėpę" nė dienos šviesos neišvydę. Jau antri metai kas pavasarį streikuoja Quebeco Laval universiteto studentai teisininkai dėl savo stažo, profesinių egzaminų ir teisių išsilgimo palengvinimo. Tačiau monopolinių polinkių profesinės organizacijos "vardan visuomenės apsaugojimo nuo nepakankamai kvalifikuotų daktarų, advokatų etc." tos rūšies specialistų skaičių stengiasi riboti ir kuo mažiau naujokų įsileisti.

Laikas, žinoma, daro savo: palengva ir laisvosios profesijos turės atsisakyti nuo savo privilegijuotos padėties visuomenėje.

NEBĖRA ARABŲ - ISLAMO VALSTYBĖS

Tuniso prezidentas Habib Bourguiba atleido savo už-

BENDRUOMENYBĖS

Čiurlionio Galerijos Globos komitetui ir direkcijai kun. J. Borevičius, S.J., daro pranešimą.

KUN. J. BOREVIČIUS NUTRAUKĖ LIETUVOS KONSULATE VYKUSIUS PASIKALBĖJIMUS ČIURLIONIO GALERIJOS REIKALU (Tiesos vardan padėkite mums parodyti visuomenei Čiurlionio Galerijos ginčo priežastis ir apsaugoti Lietuvos valstybinį turtą - Meno Kūrinių Fondą, kaupiamą per tą galeriją, taip rašo Domas Adomaitis, Direktoriato pirmininkas. NL.)

Lietuvos Generalinės Konsulės p. J. Daužvardienės vedami šalių pasitarimai Čiurlionio Galerijos ginčo baigimo reikalu 1973 m. gruodžio mėn. 3 d. kun. J. Borevičiaus buvo nutraukti.

Lietuvos Atstovui p. J. Kajeckui pavedus Generalinės Konsulės J. Daužvardienės sušauktą Direktoriato ir buv. Globos Komiteto pirmininkų pirmąjį pasitarimą 1972. IX. 14. Po to Konsulate įvyko dar šeši pasitarimai, kurių metu buvo atvirai išsikalbėta ir prieita bendros nuomonės, kad dvi organizacijos tam pačiam objektui, - viena valdanti didžiumą turto, o kita turinti teisinį pagrindą - Čarterį - turi būti sujungtos. Deja, po to 1973 m. gegužės 2 d. kun. Borevičiaus advo-

sienų reikalų ministerijai Mohamed Masmoudi, Tuniso ir Libijos susijungimo sutarties architektą. Numatytas susijungimui plebiscitas atidėtas iki kovo mėn. 20 dienos, Tuniso nepriklausomybės paskelbimo šventės. Naujų užsieny reikalų ministerijai paskirtas Habib al Chatti, aiškus tų dviejų kraštų susijungimo priešinys. Tačiau, greičiausiai naujos Arabų Islamo valstybės jau nebėra.

SSSR PROF. S.S. VOYT PASKAITA

Ontario prov. Natural Resources ministerijos hidrologijos grupės pakviestas iš SSSR prof. S.S. Voyt laikė paskaitą "Mokslas SSSR valstybėje" gruodžio mėn. 6 d., 1973 m. auditorijoje, virš pamlnėtos ministerijos laboratorijų pastate Resources g-vėje.

Ruošėjai kvietė daug inžinierių iš Toronto valdžios įstaigų, Toronto universiteto profesorų ir kt.

Prof. S.S. Voyt yra matematikas ir fizikas.

Pagal profesoriaus nuomonę SSSR mokslas esąs aukščiausiai pakilęs, tokio krašto pasaulyje nėra ("gdle tak volnėj dyšy čelovek")?

Toks netikėtas pasitarimų nutraukimas, kada taip arti esama užbaigti niekam nenaudingą, ginčą, brutalus nesiskaitymas su gera valia, nei su Lietuvos įstaigomis. Tuo palaidotos viltys ginčą, kingai užbaigti.

Trumpai apie tai pradamies tikime, kad lietiškoji visuomenė ateis gelbėti apsaugoti Čiurlionio Galerijoje sukauptą Lietuvos valstybinį turtą.

Čiurlionio Galerijos Direktorius

Seka parašai: Domas Adomaitis, Jonas Bertušius, Emilija Kėnė, prof. Mečys Mackevičius, Tijūnas, adv. Frank Zolkan, Vaclovas Zakarauskas, Adomas Varnas, dail. Jonas Šys ir dail. Mikas Šileikis. (Šeščiame nr. bus atsišau-

MONTREALIO LITUANISTINIS SEMINARAS

Po pakartotinių Montrealio jaunimo pastangų pilsnams susiorganizuoti pradėti Lituaništinis seminaras.

Lituaništinio Seminaro organizacinis kolektyvas, Jonas Abromaitis, Lile nelytė, Rasa Lukoševičienė, Rasa Lukoševičienė, Lile ir Gabija Bendžienė, Lile Kudžmaitė. Ilgą Lituaništiniam Seminarui vadovavo poetas dr. H. Kas Nagys ir dr. Ilona Žytė Maziliauskienė.

1974 METŲ LITUANISTINIO SEMINARO PROGRAMA

1. Lietuvos politinės, socialinės ir jaunimo gyvenimo, sausio 20. (p. Pr. iš Ottawos, Lile Gedvė ir Kristina Pavilanytė). 2. TEATRO VAKARAS. Įvadas į Ostrausko dramos veiklą "Gyveno senelis ir senelė", pačių lyčių išvaidintas. "Gyveno senelis ir senelė" mos veiklas.

3. LIETUVIŲ LIETUVIŲ MUZIKA IR DAINOS: Vilių folkloro charakteristikos demonstracijos (plokščių ir juostelių). Liaudies instrumentų reikšmė atsiradimas, su pavyzdžiais.

4. MODERNUS MENAS. Konkursas tarp pačių lyčių ir paskirtos premijos. Lituaništinio Seminaro organizacinis kolek-

Ministeris pirmininkas Trudeau darbo kabinete, po svarbių kraštui nutarimų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuanian Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuostata. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

VERTINKIME ARCHYVŲ REIKŠMĘ

Kas bus, kai mes patys legalėsime saugoti savo raštus, platesnės reikšmės dokumentų, knygų, spausdintųjų? Ką su jais padarys likimai mūsų artimieji? Bandysuos išsaugoti, padėti į bibliotekas, archyvus, rankraščius ir straipsnius išleisti? Ar viskas bus palikta likimo valiai, taigi, pražūčiai ar greitam sunaikinimui?

Kultūrinės, politinės bei visuomeninės reikšmės rankraščiai ypatingai turėtų būti saugomi lietuvių. Kodėl lietuvių, ar kitam mažiau varbūs?

Jei didelė tauta, tai šio bei nebūvimas ar nutrūpėjimas nėra esminiai svarbus. Kartais gal nereikšmingas. Bet mažai ir senos istorinės raišties tautai, kokia yra etuviai, labai svarbūs visi mūsų istorija, kultūra, menas, kitą liečiantys dokumentai.

JAV-se keletas lietuviškų archyvų, globojančių tokius likimus, jų prašo. Šiek tiek lietuviškų knygų yra įvairiose JAV-un-tų ir miestų bibliotekose. Girdėti, kad miestų bibliotekos ilgai nereikalaujamas skaitymui knygas sušikina. Tai barbariška, bet kaip prieš barbariškumą koki? Barbarams senovė nevarbi. Jie gyvi dabartimi. Jie nesirūpina svetimais. Negirdėjau, kad JAV-ų universitetų bibliotekos taip barbariškai naikintų knygas.

Kiekvienas lietuvis rašęs bent keletą savo knygų būtų pasiūstį į įvairių valstybių didžiasias ar universitetų bibliotekas. Kiekvienas pasirenka norimus, kad kas neatsidurtų tik keliose vietose. Iš istorinių padidžių žinoma, kad kartais šlika nei vienas egzemplius. Pasistenkime, kad po daugiau nebūtų. Daugeliu jų prasciausias saugotojas yra eilinis skaitytojas. Kartą mačiau, kaip keletas kitą gatvę, juo labiau ita miestas, daug "mažiau galimų" knygų palieka ar šiai išmeta. Net lietuviškas knygas. Ir tai yra taip pat bariškumas, atliekamas lietuvių.

ei atsiranda smulkesnių, ranginamų, ar nereikalingų knygų, jas padovanokite inčiam, ar kokiam garbinančiai bibliotekai. Nemažiau rbu rašytojams saugoti o rankraščius. Niekad nečia turėti tik vieną kopiją, leleta. Knygai ar veikalai ykstant išspausdinti, vliet ir dvi kopijas reikėtų patiti į patikimą archyvą. g po vieną išspausdintose egz. reikėtų pasiūsti iniaus un-to biblioteką, kitur į okup. Lietuvą. Šiuo ta knyga nebus išstatyta tymui, bet, atrodo, ji bus ta į slapta archyvą, ne-

sunaikinama, užregistruota. Dėmesio Kanados Tautiniam Archyvu.

Prieš kiek laiko keletą savo leidinėlių pasiūčiau valstybiniam Kanados Tautiniam Archyvu. Netrukus iš jų vedėjo gavau labai malonų laiška, dėkojantį už auką, nurodant mano kartotekos numeris, pridėjo keletą leidinėlių anglų ir prancūzų kalbomis, prašant jiems siųsti visą archyvui galinčią tikt medžiagą, kitus paraginti. Laišką pasirašė Wolodymyr G. Senchuk/turbūt, ukrainieris, Coordinator, East European Group National Ethnic Archives. Paties archyvo adresas: Public Archives of Canada, Ottawa, Canada KIA ON3.

Kanados lietuvių spaudoje buvo raginimai, net Kanados valdžios apmokėti skelbimai, naudotis tais archyvais, bet kaip po kelių mėnesių, po tokių sustiprintų raginimų skaičiau, ir tą valstybinį Kanados archyvą savo knygų, laiškų ar kitko tebuvo pasiūsta labai nedaug!

Kiek suprantu, Kanados Tautinis Archyvas pageidauja įvairių tautybių archyvinės, bibliotekinės medžiagos, nesvarbu kur žmonės gyventų. Šiuo Kanados Tautiniam Archyvui privaletu pasinaudoti visos "mirštančios" ar jau "numirusios" organizacijos. Jie saugos įvairius laiškus, korespondenciją ir kt. Ir privačios šeimos, namų pardavus ar šeimos galvai

namuose mirus, gal pamiršta, kad lentynose, lagaminuose, stalčiuose ar kitur gali būti įvairios korespondencijos, nuotraukų, dokumentų. Istorijos pilnumo labui to nevalia sunaikinti, bet reikia tuoj viską ko tvarkingiausiai pasiūsti kad ir minėtam Kanados Tautiniam Archyvu, jei neturima kitos, patikimos saugojimui vietos.

Kanada nori sudaryti gausų įvairių tautybių archyvą, bet tai įmanoma sudaryti, tik įvairiom tautybėm bendraujant. Būtų siaubinga gėda, jei lietuviška kartoteka, lietuviškos knygos, lietuviškos nuotraukos, dokumentai ir kitkas būtų lyginant su kitomis tautybėmis, skystausi, negausiausi, negalintieji sudaryti mokslinio atsparos taško esamiems ar būsimiems tyrinėtojams, mokslininkams, istorikams!

Archyvai klasifikuojami, specialistų saugiai laikomi, naudojimui visiems prieinami.

Bet jei aukotojas pageidauja, jo dovanotai medžiagai pritaikomi pageidaujami suvaržymai. Svarbesni dokumentai mikrofilmuojami. Kopijos gali būti skolinamos įvairioms bibliotekoms Kanadoje.

Pasiskaitykime, ką rašo Kanados Tautinis Archyvas: "Permanent Preservation"

The Public Archives of Canada has large modern facilities and a competent staff that includes specialists in many skills. Documents are stored carefully to protect them against damage and ensure their permanence. Torn and worn documents can be repaired by special processes that will preserve them for centuries of research. If frequent use poses a threat to a collector, the documents are copied and the originals preserved for special consultation only.

Norintiems papildomų žinių, minėtus Kanados Tautinis Archyvas atsiųs paaiškinančią brošūrą.

Lietuviai, nepraleiskite vertingos progos išsaugoti platesnę reikšmę turinčius dokumentus, gaidas, spaudos kompleksus, knygas ir kt. Jei šlandien nemanote įliem ko pasiūsti, nusirašykite duotą jų adresą.

Algirdas Gustaitis

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMO METU, lapkričio mėnesį Chicagoje. ALT pirm. dr. K. Bobelis daro pranešimą ir jam asistuoja vicep. T. Blinstrubas, sėdi vicepirmininkai - P. Dargis ir kun. A. Stašys.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Praėjusius metus Kanados Lietuvių Fondo veiklos istorijoje reikėtų laikyti išskirtiniais iš kitų, nes buvo pasiekta pakopa, ant kurios stovėdami, lengviau galėsime stebėti ir šalinti lietuviško gyvenimo kluvinius. Toji pakopa, tai \$100,000 kapitalo telkinys, kurį per eilę metų Lietuvių Fondas telkė. Įkopimas į šią aukštumą mūsų visuomeniniame gyvenime yra gana reikšmingas įvykis. Paskutinioji šimtinė atėjo iš KLB Ottawos apylinkės, kurios įnašo reguliariu kėlimu rūpinosi įveikusi LF įgalotinė inž. Alb. Paškevičius. Šios mažutės lietuvių apylinkės bendruomeniniai įnašai yra pasiekę \$1500.

1973 m. didieji Lietuvių Fondo tiktininkai davė stambius įnašus ir pakėlė juos iki \$2000 yra Julius Strodomekis iš Delhi, iki \$1000 - Jonas Kibickas iš Sudbury, K. J. Valaičiai iš Mt. Brydges ir Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama". Iki \$800 pakilo Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Litas", iki \$700 - torontieškiai P. Lelis ir Vyta. Montvila, iki \$600 - torontieškiai J. Prišas ir a. a. J. Gudavičius testamentinis palikimas. Iki \$500 įnašus pakėlė Prisiikėlimo parapijos Kredito Kooperatyvas, dr. V. Šulma iš Saskatūno ir torontieškiai Vl. Stanulis ir J. Varkavičius. Iki \$300 - A. Paškevičius iš Ottawos, E.

Jokubilienė ir S. Jokubilius iš Delhi, KLB Moterų Draugijos Delhi skyrius ir a. a. J. Čegėkas iš Toronto. Patriotiniai nuiteikusi visuomenė ir draugai vietoje gėlių Vytauto Krygerio atminimui sudėjo ir atsiuntė \$275. I LF įlijungė Julija ir dr. Klemas Liutkus su \$250. Gauta Alf. Dociaus atm. \$225 ir St. Vaitiekūno atm. \$140. Padidino įnašus iki \$200 - dr. A. Šidlauskaitė iš Carp, Ont., W. Stankūnas iš Montrealio, broliai M. V. Januškos iš Winnipeg, torontieškiai J. Tonkūnas, Br. Pauža, J. Vitkūnas, a. a. F. Gikiš iš palikimo ir L. Čuplinsko atm. Įnašus \$100 davė: Lietuvių Sporto Klb. "Vytis", E. V. Dailydžiai, A. Mašalaitienė, B. B. Čepauka, M. Pareigio atm. žmona Jadvyga Pareigienė, dr. J. Žmuidzinas, S. Stankevičius, dr. A. Drevinskienė atm. atsiuntė N. Pr. Seselė iš Montrealio, J. Bakūno atm. suhus Vladas, kun. dr. V. Skilandžiūnas, J. B., H. Sakalauskas, K. J. Ališauskas, Patricia Pošius, J. Juodikis, Stp. Stonys, B. Mackeliūnas, J. Birgelis, E. Vikauskaitė, H. Steponaitis, J. P. Kalainiai, Mažeikienė - Gečaitė atm. duklė A. Tamošaitienė, dr. A. Spudas, E. Miltenio atm., dr. V. Baltrušaitis atm. vietoje gėlių velionio artimieji, R. Kalantė įamžinimui įnašą davė SLA 72 Kuopa: K. Daunys, Juzė Anderson, Pr. Dumčius, K. Aševičius, J. Vaitkus, V. Kerulis, J. E., K. Lembergas, K. Kalendra, J. B., mirusių: K. Juodviršio,

Št. Aševičiaus, J. Simanavičiaus, V. Paškevičiaus, E. Alekšiejūnaitės, kun. Ig. Spudo ir S. A. Makulevičių atminimui įnašus davė jų artimieji šeimos nariai.

Kiti ankstyvesniųjų metų didieji Lietuvių Fondo tiktininkai tiktininkai: Stasys Kuzmas, Toronto - \$2000, Toronto Gyd. Draugija - \$1750, Marcijonas Juodis - \$1500, Dr. A. Kaveckas, London - \$1250; Po \$1000 - A. a. K. Zadrauskas iš palikimo, Dr. A. ir Z. Pacevičiai, A. a. J. Petravičius-palikimo, Dr. J. Sungalla, Dr. A. Matukas, Vikt. Staškūnas, Petras Petrenas, Liet. Kred. Koop. "Tarka", ir daugelis daugelis kitų mažesnių sumomis.

"Laisvės Lietuvai!" - šaukė liepsnos skęsdamas Romas Kalanta. Visi ir mes pritarkime tam šauksmui! Pradėdami antrąjį šimtą tiktininkų ir įsijausdami į šio jaunolio auką, telkime lėšas į Lietuvių Fondo Romo Kalantos "Laisvės Lietuvai." šūkiu! Džiugu yra paminti, kad į tą šūkį pirmoji atsiliepė su \$400 Toronto Lietuvių Gydytojų Draugija, kurios pirmininku yra šiuo metu vienas iš didžiųjų LF rėmėjų dr. Sungalla. Taip pat jau susilaukta tuo šūkiu ir daugiau įnašų.

Įnašai priimami Lietuvių Kredito Kooperatyvuose Montrealyje, Hamiltone ir Toronte, arba siunčiami išdėdinkui šiuo adresu:

Pr. Bastys,
140 Glendale Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2T2
P. Bastys

kitaip manančius.

Rusai nuo amžių buvo ir tėra mūsų tautos naikintojai. Kai jie mus engė, Amerika dar nebuvo atrasta. Taigi kovokime ir kelkime bylą prieš tikrą ir mūsų mirtiną prieša, nors jis dabar yra ir galybė. Stenkimės savo pusėje turėti kitą galybę - Ameriką. Tik tada mums - mažai tautai bus lengviau! Liudas Damulis London, Ont.

AR ESAMA PASIMETĖLIŲ?

Ar daug tokių turime jaunimo bei senimo tarpe? "Rankos tau dreba", sako žmona vyrui, grįžusiam po vidurnakčio iš kortų "pobuvio" klube. Ar dažnas iš tokių pasitenkina tik alaugs stikline kortavimo metu? Čierka ar net dviguba, - tai tik pradžia. O kaip su šeimais? Teišino jie patys, - žmona su vaikais; Toks uolus klubų lankytojas "nepaieo" ką ten galvoja, ar nuobodžiauja viena pasilikusi namie žmona. O jei abu yra uolūs klubų lankytojai, - tai kaip su vaikais? Gi jei tokių nėra, tai pasitaiko porų ir vienišai prasigėrusių, net iki "pušia pamišimo".

Prisimenu senesniais laikais aprašytą tokį atsitikimą. Važiuoja su daržovių vežimėliu lietuvių gyvenamam rajone Chicagoje graikas; ant vežimėlio išdažyta iškaba su savininko pavarde. O lietuvių vaikų pulkas bėga iš paskos ir šaukia: "Pusdurnis, pusdurnis", - nes... tokia buvo to graiko pavardė. O kiek dabar mes turime tikrų pusdurnių, tų uoliųjų kasdieninių klubų lankytojų? Nenuostabu, kad slenkant žemyn alkoholizmo laiptais, prieinama prie visiško gyvenime nebesusigaudymo, nes ir mūsiškių tarpe atsiranda vadinamąjį "buomų".

Svarbu, kaip praleidžiamas arba kokias veiksmas užpildomas laisvalaikis ar savaitgalis. Neabejotina, kad greta negatyvių yra ir pozityvių asmenybių, kuomet sugabama laiką užpildyti vertingu fiziniu ar protiniu darbu, o ne vien "good time" iškojimu. Nes bet kurtas aistras pilnai patenkinti neįmanoma, ir jos palieptui sunaikina fiziniai ir intelektualiai kad ir kokią veiklą asmenybę.

(Nukelta į 6 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

GAL TADA BUS MUMS LENGVIU

Mūsų jaunimo užmojis - įteikti petiją Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui - užsitęsė, bet jis neuzmestinas, nes gyvybinis reikalas.

Mūsų apylinkės susirinkime vienas dalyvis iškėlė mintį, kad mūsų reikalavimai petijoje nėra pilni, kai ten nurodoma tik Sov. Rusijos ir buvusios nacinės Vokietijos nelegalūs ir nusikalstami veiksmai, Pabaltijo valstybių okupacija ir vis dar ten besitęsiantis pavergtų tautų naikinimas. Prie šių nusikalstamų prieš Pabaltiją yra, girdi, prisidėjusios ir Jungtinės Amerikos Valstybės, nes jos Jaltos ir kitose konferencijose Sov. Rusijos ir nacinės Vokietijos žmonijai nusikalstamus veiksmus yra akceptavusios. Taigi petijoje turėtų būti kaltinimas ir JAV-bėms.

Mano nuomone, toks petijos "papildymas" yra visai nelūpmas, ir štai dėl ko: 1. Mes, pratešiant tokį sam-

protavimą, galėtume apkaltinti visą laisvąjį pasaulį, pirmą eilę Angliją, Prancūziją arba net visas Jungtines Tautas, kad jos nusikaltėlių nesustabdė ar nesustabdė ir padarytų mums skriaudų neatitaisė. Bet tati juk reikštų kad išsineame prieš visą pasaulį tik visus kaltindami.

Jei norime Lietuvos laisvės bylą kelti politiniame forume, būkime apdairūs. Vien tik visus kaltindami, mes liktume vienui vien ir mūsų petija, iš kalno galima sakyti, liktų atmesta.

2. Mes norime laisvės bylą laimėti. Mums šioje byloje reikia kaip galima daugiau draugų ir rėmėjų.

Mes turime įžvalgiau suprasti tuolaikinę karo elgas išdavose susidariusią situaciją. JAV-bės Jaltos ir kitų konferencijų metu yra buvusios Sov. Rusijos sąjungininkės ir pagrindinės bei didžiausias priešas tada buvo nacinė Vokietija. Žinoma, Amerika tada padarė daug nuolaidų klastingam savo sąjungininkui. Buvo ir nedovanotinių klaidų. Bet kaltinti

ją užtai, kas buvo Sov. Rusijos ir nacinės Vokietijos padaryta 1939-40 metais, kada Amerika nebuvo dar niekur įsivėlus, nebūtų tikslu ir išmintinga. Juk Amerika Lietuvos neokupavo, mūsų žmonių netrėmė, nekalino, neždė. Taigi nedarykim savo petijoje prasimanymų.

3. Bylą kelti ir operuoti tik prasimanymais ar vartoti tik bendrybes, neturinti prieš Ameriką jokių įrodymų, būtų tiesiog nesąmonė. Reikia juk konkrečių detalių, faktų, pagrindinių nusikaltėlių nurodymų. Reikia Jungtinėms Tautoms aiškiai nurodyti didžiausias priežastis ir kaltininkus, kurie mūsų valstybę sužlugdė ir mūsų tautą tebeinaikina ir dabar.

4. Išeldami savo petijoje prieš Ameriką, mes patarnautume tikrajam kaltininkui Sov. Sąjungai-Rusijai. Bolševikai tik džiaugtųsi, kad lietuviai išelviai yra tokie neapdairūs. Jie patartų mus visus gydyti, kaip psichiniai nesveikus žmones. Juk tai bolševikų dabar paskutinė - naujausia priemonė prieš

KAME GLŪDI MŪSŲ ATEITIS?

RAŠO JUOZAS BENIUS

IV. RITUALINĖS PRABALTŲ RUNOS

Slapto, užmaškuoto vertikaliniu "Ogham" šifru runas

čio geru pavyzdžiu yra R'ok garsojo atnašavimo akmenų

irašas. Jame, vietoje runų, dedama jų grupės bei eilės raidynė "kalčiai".

[7] 7 7 7 7 7 7 7 = [5] a k u m u k m i n i

Slaptasis šifruotas "Ogham budu" runas iš ant atnašavimo akmenų. Rok, Svedija, prieš mūsų era nustatyta data (Helmut Arntz, Handbuch der Runenkunde, p. 274).

"SAKUMUKMINI
— S i e k i m o a k m u o".

Tai ne mano ar mūsų grupės, bet garsiųjų runų žinovų skaitymas: Helmut Arntz, Erik Brate, Sigurd Agrell, Sophus Brugge ir kiti. Bet deja, prasmė pas kiekvieną išsina k i t o k i a, bandant mūsų kalbą išprilevartauti vokiškai, daniškai ar švediš-

kal. Mat, jų nelaimel, išskyla milžiniškos rūšies klūtis: "a k m e n s" žodžio neturi jokia kita kalba pasaulyje, tik mūsų ir "anskrito" (slavų "kamen" gana nutolęs ir aiškiai antrinis padaras). Kaip jūe tai išaiškinti? Kaip tas akmuo (ašman) perkrido Azijos ir Europos žemynus nuo Benares ligi

Skandinavijos paminklo 7000 km. atstumu, nepaliesdamas jokių kitų kalbų, net pačių skandinavų ir atsigabendamas kaip prie- dą tą priealko apėiga, ne- lietuviškomis gl akimis ne- sunku įžiūrėti, jog tai SIEKI- MO AKMUO. (Žiūr. C. Ged- gaudo, Naujoji Viltis, Nr. 2, "Kęstučio Priesalka").

V. VANDUOLIŲ (VANDALŲ) RUNOS

Pastiliūrėkime dabar, Ga- lyčiai vanduolių senoje žemėje, Rozwadowo rastą let- gali.

H. Arntz, G A R I Tafel. XXXVIII.

"(Dangaus
Tėvas)"

Rozwadowo, Galicijoje rastas ietgalis (2-3 šimt.).

Jame vokiečių speciai su- tartinai išskaito T E I W S, T I V A Z irasą, dėl kurio su- jais neiginčysime, tačiau, aiškindami prasmę, jie be- gėdiškai tvirtina, jog Dan- gaus Tėvas "deckt sich in Wortford und Beduetung mit dem Namen des germ. Hi- mmels und Kriegsgottes 't e i v a z', 't i v a z'" (Karl Schneider, Runennamen, p. 65). Girdi, Perkūnas — Tėvas (Dievas) sutampas žodžio forma ir prasme su germanų dangaus ir karo dievu, vadi- namu Tėvas! Oi, oi, joji!

Aneksuokime kuo grei- čiau šiuos "germanus", jie- nė gegutės nenušmano pro- istorėje, arba dar blogiau — tai tik "Drang nach Osten" (Veržimo į Rytuos) buvusi pa- n g e r m a n i s t ū pro- istorė. Vienas iš dviejų: ar- ba tie tarlamieji germanai tikrai vartojo T E V A S žodį, ergo, kalbėjo lietuviš- kai, arba mokovai svaščio- jasi... teatleidžia jiems jų FATERIS!

Dauguma mūsų tautiečių vis dar linkę manyti, kad jei koks pasaulinio garso moko- vas ką pasako (o ypač juodu ant balto), tai reikia juo be- sąlyginiai tikėti, nes jis — juk "išmano". O kaip yra, jei jis per daug išmano? Ar nebūtų protingiau, pirma negu patik- čius, t.y. atidavus mūsų smegenis jo valdžion, patik- rinti kieno kišenėje jis sėdi ir kokia jo spalva — juoda, raudona, ruda, o gal nei šio- kla, nei tokia? Kitaip sakant, kokių smulku jis groja ir kam.

Štai kodėl man rekomen- duojama mūsų plataus aki- račio kalbininko ir proisto- riko p. C. Gedgaudo knyga "Mūsų Praeities Beieškant" (iš kur imama mano pagrin- dinė medžiaga šiam straip- sniui ir kitiems) buvo ir yra reikalinga, nors ji gal bus apiputuojučiai puolama (kaip ir šie straipsniai), nes- tai ne tik eilinių naujų duo- menų įnašas liuanistikon, bet žūtbutinė k o v a dėl mūsų s u j a u k t o s p r a e i t i e s, neat- žvelgiant, ant kokių nuo- pau- dų (mazolų) ir kam užlip- me. Aš gl esu vienos nuom- nės su p. C. G., nes mano per 20 virš metų surinkta šiuo (ir kita) klaukimo medžia- ga sutinka "cento per cento" — šimtu nuošimčių. Nutolome nuo temos, bet tai giliausia knygoje ir šių straipsnių 1974. 1. 29

prasmė — atstatyti mūsų su- jautą praeti.

Bendrai dėl runasčio kalbos reikia pastebėti, jog, užrašus betyrinėjant, išskyla labai įdomus faktas: vėles- ni, aišku, parodo danų, nor- vegų, švedų ir kitus archaiš- kus dialektus, nors ir jų tar- pe dažnokai pasitaiko mūsų žodžių su mūsų "AS", "IS" galūnėmis, kurios jų kalbo- mis niekad nepriklausė. Bet kada imame nagrinėti pačius seniausius II—IV amž. ir ankstyvesnius irasus, jų kal- ba pasirodo esanti grynai lietuviška! Tokių ekponatų pririnkta jau nemažas glė- bys, ir vargšai speciai, nebe- žino, ką su jais daryti, tad nukalba juos esant "runų misterijų beprasmių kerėji- mų formulėmis". Dėkui, dė- kui, mieli ponai, kokia čia kalba yra buvusi!

EILAVYDAS, KAUNIMAN- TAŠ, ŠAULEGAUSTIS, VIVI- LA (Von Frizen, Pė akmenų irasai); VADARADAS (Sundė); LAITIGAS (Mogela); VADU- GAUSTIS (Sundė); LAUDAVA- RAS (de Vries) p. 345, plg. mūsų Liaudavara — Litavora; laukas, tavidas (tauta), VADA- RADAS (de Vries, p. 643); SI- GIMARAS (Žygimaras), SŪ- NUS, GALEIVAGAUSTIS (Aukso ragas Gallegus).

Žiniavaldos kronika (dar neminėta), kaip tik linkniu- ja "gauštie" žodį, paaiškinda- ma jo prasmę: tai aukšto rango Krivis — Kardinolas. Iš šios dviasikių šaknies tebe- turime Lietuvoje palikimą: Goštautas, Geštautas, Geiš- torus ir pan. Saulegausti Ži- niavaldos kronika įsakmiai

mini kaip vyriausią dviasiš- ki, mūsų popiežių Krivių Kriv- vaitį.

Tačiau Norvegijoje Flōk- sand rasto peilio irasas mu- stebina: "l i n a l a u k a s p." Kam dėti tiek pa- tangų, raizant plieną pa- reiškimą, jog tas daiktas ne- kas kita, o linų laukui plauti peiliu? Juk niekas pvz. ant dalgio neužrašo "rugiame- plauti dalgį". Todėl grei- čiausiai, tai ritualinis peilio linų saujelės, kaip to lauko Derliaus, atnašavimui, nes- juk linų nepiaunama, o rau- nama rankomis.

Kaip ten bebūtų, visus anksčiau pateiktus žodžius, rodančius mūsų grynų gry- niausią kalbą galima patik- rinti pas Fritz Burgą, o taip pat E. A. Makarovą, kurie, ne- priklausomai nuo vieno kito, specialiai rinko tik seniau- sius runų paminklų irasus, ir kiekvienas jų sudarė ilgo- kus sąrašus. Tasai paskuti- nis mokslininkas, lygindamas jų kalbą su vėlesniais skan- dinavų pavyzdžiais, kalbinin- ko objektyvumu konstatuoja, jog "g r a m a t i š k a i b e i m o r f o l o g i š k a i j i e n e s i d e r i n a s u g e r m a n ū t a r m ė m i s". Tačiau jis nesigilina ir nesima nustatyti, kokia čia kalba yra buvusi. Logiš- kai, gana suprantama. Ne jo reikalas, ir nesijaučia pa- kankamai išprus liuanisti- koje, kad padarytų senacin- gą sprendimą. Lietuviai pa- tys pirmieji turi padaryti pareiškimą, bet jie vadin- męgančia gražuolės, ir iš- vių jėgų stengiasi žadinami neatbusti...

IŠ DETROITO RAŠO

ALF. NAKAS

žmonių pasiklausti, ką pa- pasakos svetys iš New Yor- ko, Vinčas Rastenys.

Užuodęs, kad V. Rastenis, kartu su ponu Emilija Ras- teniene švenčių metu netoli Detroito viešės, LŽS Detroito skyriaus pirm. Vladas Se- lenis ji pakvietęs paprašė, kad pakalbėtų apie recenzijas ir kritikas. V. Rastenis pra- džioje kalbėjo labai trumpai. Esą, jis nenoris čia pasai- to skaityti, o tik išprovo- kuoti visus dalyvius, kad jie patys apie spaudą pasikalbė- tų. Ir išprovokavo, ir pasikal- bėjome. Gana karštai, gana įdomiai. Ir gana ilgai. Paskui svetys buvo paprašytas pai-

Lietuviškajam Detroito veikimas vyksta daugelyj frontų. Du svarbiausi veiki- mo židiniai, tai Detroito Lie- tuvių namai ir Dievo Apvaiz- dos paraplijos kultūrinis cen- tras. Ten būna susirinkimai, posėdžiai, konferencijos, kul- tūriniai pobūviai, ballai. Bet pasitaiko, kad ir privačiuose namuose galima kai ką labai įdomaus surengti. Antai, LŽS Detroito skyriaus gruodžio 23 d. išgyveno gražią popietę Lydijos ir Vlodo Mingėlių namuose. Susirinko čia visi vietiniai aktyvieji žurnalistai su žmonėmis ir gražus bū- relis svečių (viso per 30

Mažoji Lietuva

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS Priedas NR. 7

PASTABOS APIE DAUG ŽADĖJUSIA KNYGA

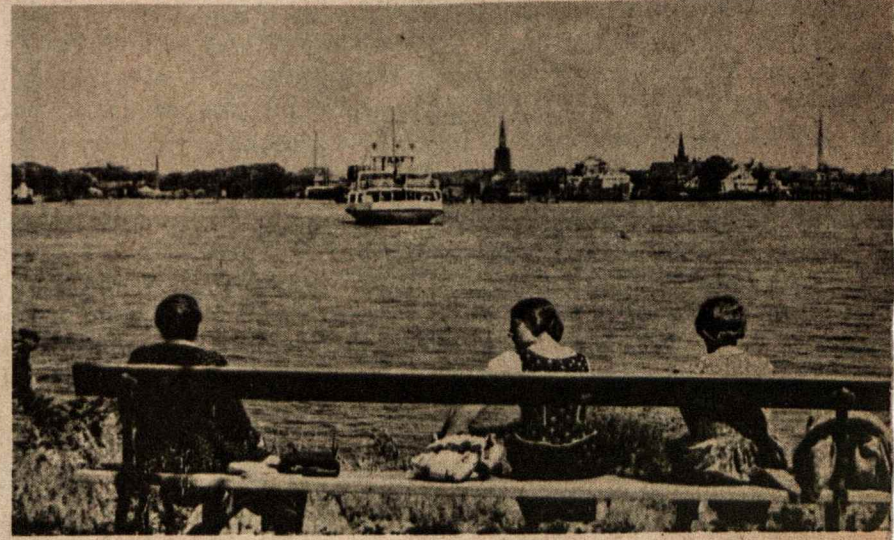
Pereitais metais Vilniuje pasirodė Roberto Žlugždos knyga "Po diplomatijos krašte. Klaipėdos krašto imperialistinių valstybių planuose 1919–1924 metais". Titulas labai intriguojantis, daug žadantis ir kiekvienas, kas tik domisi Lietuvos pa- jūrio klausimais, tikėjo si- e- rastis daug medžiagos apie 1920–1923 metų politinę ko- vą del Klaipėdos krašto. Buvo laukta, kad tai bus standartinis veikalas su dia- gramomis, dokumentų fak- milėmis, žemėlapiams, nu- traukoms bei kita vaizdine medžiaga. Koks dabar nusi- vyllimas, kai į rankas paimi nedidelę knygėlę, kurio lie- tuviškojo teksto apimtis sie- kia tik apie 196 psl. Dar dau- gliau skaitytojas nusivilia, kad knygoje turinys yra lyg kokia tai politinė odė, skirta Sovietų Sąjungai. Vartant knygėlės puslapius, iškarto pajunti, kaip vergiškai žlugž- da Sovietų Sąjungai mėgina prikergti nebūtų gerų inten- cijų. Aiškiai matosi, kaip au- torius yra kietai išsprautas į Maskvos politbiuro apro- buotus Sovietų Sąjungos is- torijos rėmus ir, kad be jo trafareto, jis aprobuotus su savo knyga negali išeiti į viešumą.

Daugely vietų knygėlės autorius bando sukurti kaž- koki istorinį mitą apie So- vietų Sąjungos didelį svorį ir reikšmę Klaipėdos krašto problemos išsprendime lie- tuvių naudai. Tuo tarpu ob- jektyvus ty laukų istorikas turės konstatuoti, kad Sovietų Sąjungos politinis svoris Klaipėdos krašto klausimu- e 1919 — 1923 m. buvo labai menkas. Pagaliau kitaip ir būti negalėjo, nes Sovietų Sąjungoje tuo laiku dar vyko porevoliucinė kovos, vieš- patavo netvarka, visoks ne- dateklis ir badas. Ji buvo permažas politinis fakto- rius, kad alijantų komisi- ja, kuri buvo sudaryta iš karo laimėtojų, Klaipėdos klausimui išspręsti, kreiptų į so- vietus ypatingą dėmesį.

Norėdamas iškelti Sovietų Sąjungos "kilnius" norus Lie- tuvos atžvilgiu, Žlugžda nu- sielkundžia, kad Lietuva daž- nai atmetusi Tarybų Rusijos pagelbą. Pvz., kai buvęs sprendžiamas Nemuno upės klausimas, Tarybų Rusijos valdžia 1922 m. rugpjūčio 10 d. notoje pareiškė, kad ji negalinti sutikti, jog šie klausimai būtų sprendžia- mas jai nedalyvaujant. Ta- čiau Lietuvos buržuazinė vyriausybė nuolaidžiaudama "alijantų imperialistams", nepanorėjusi pasinaudoti tokia Rusijos parama.

Sunku šandien spręsti, ar tuometiniai Lietuvos politi- kai kritiškiausiais Lietuvai metais, sąmoningai ar nesą- moningai, subėję pramatyti ir rezervuoti nuo sovietų siūlomų paramų. Jei jie tai

sakyti apie Lietuvos Laivės komitetą, apie Balfą, apie Encyklopediją Lietuvai. Apie viską pasisakė, apie viską įdomiai. Pradėję ankstyvą popietę, besikalbėdami, besi- vaisindami, įklimpome į giles, vėl vakarą. Gerai, kad prieš Kalėdas, kad niekas kitą die- ną nebeturėjo į darbą eiti. Prisiminimai, po dviejų sa-

Klaipėdos miesto panorama — Žvilgsnis nuo Kuršių Neringos.

darė sąmoningai, tai jiems tenka didelė kreditas. 1939–1940 metais Lietuva už so- vietų kaimynišką "globą" ir "paramą" užmokėjo pačią brangiausią kainą — Lietuvos nepriklausomybę.

Taigi, Sovietų Sąjungos valdmuo Klaipėdos atžvilgiu tikrai buvo labai nereikš- mingas. Net ir tokiu kraštu- tiniu atžvilgiu, jei Sovietų Sąjunga būtų norėjusi suki- lėllams pristatyti ginklų ko- val prieš "Vakarų imperia- listus", ir tai būtų buvę ne- imanoma. Anglų karo laivai patuliavo Baltijos jūroje ir 1919–1920 m. apšaudydavo net bolševikų pozicijas.

Bet Robertas Žlugžda turi ir savo knygos garbintojų. Vienas iš jų yra nekuri- Stagys Laurinaitis, istorijos mokslo kandidatas. Recen- zuodamas Žlugždos knygą, ji- vilniškėje "Tiesoje" tarp kit- ko šitaip rašo:

"Knygoje pateikti autentiš- ki dokumentai dar kartą pa- tvirtina, kad Vakarų impe- rialistai, priešingai jų ir jų tarnų buržuazinių naciona- listų tvirtinimams, buvo nu- sistatę ne tik negrąžinti Lietuvai Klaipėdos krašto, bet ir apskritai nenorėjo leisti atkurti net buržuazinių lietuvių tautos valstybingu- mo..."

Tai pasakius, skaitytojai pasidaro neaišku, kodėl taip vadinamieji šių ar anų metų "buržuaziniai veikėjai" jau taip būtų norėję įvaldinti tvirtinimais nuslėpti šią vi- siems žinomą "paslaptį"? Ar tik neapsirinka tiek Žlugžda, tiek Laurinaitis, jei jie gal- voja atradę naują istorinę tiesą? Aišku, kad pokariniais 1918–1923 m. būta valstybių, kurios visokiomis politinė- mis machinacijomis stengėsi pastoti kelią ne tik Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijun- gimui, bet ir pačiam Nepr. Lietuvos atskūrimui. Ir tai nėra jokia paslaptis, kurią reiktų slėpti diplomatų la- gaminuose. Tokių valstybių buvo ir Vakaruose ir Rytuo- se. Pvz. Sovietų Sąjunga ir Lenkija net karo veiksmais norėjo įgyvendinti savo im- perialistinius planus Lietu- voje.

Savotiškas ir tokių pseu- doistorikų samprotavimas, kal jie pasišauna visus už nepr. Lietuvą kovojusiuosius vaičių rašant, kuo geriausi. Kai šie žodžiai pasiekę skaitytoją, jau bus įvykusi ir kita žurnalistinė popietė, nes- ji rengiama sausio 20 d., irgi privačiuose namuose. Apie ją, manau, turėsitu progą kitą kartą pasisakyti.

(Nukelta į 7 psl.)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

K. I. L. I. M. A. I.

A. Tamošaitienė

Paveiksliniai kilimai turi labai seną istoriją. Jau 3-5 š. po Kristaus, koptai sukūrė ir mažo formato paveikslinių kilimų, vaizduodami žmonių veidus — portretus, raitelius, paukščius, lūtus, ožkas, gyvybės medžius, žmonių figūras, vazonus su vynuogėmis; mitologinius — simbolinius įvykius su pagoniškais arba krikščioniškais motyvais ir juos dėdavo į mirusiųjų kapus. O 13—14 š., vienuoliai sukūrė liturginius drabužius, austus kiliminių būdu. Archeologai ir kilimų tyrinėtojai labai daug tokių kilimų surado ir patalpino į muziejus. Manoma, kad muziejuose ir viešose bei privačiose kolekcijose yra dvidešimts-trisdešimts tūkstančių koptų kilimų fragmentų. Daugumoje koptai ir davė pradžią paveiksliniams kilimams, kurie buvo labai įvairiai audžiami. Jų plokščias paviršius būdavo įvairinamas spurgais, kilpomis, ilgais, plaukuotais mazgais; į jų dailę veikė ir Syrijos, Sasanidų, Irano menas.

Viduramžiais, mistiizmo laikotarpyje, Europoje isi-

steigė daugybė vienuolynų ir juose pradėjo austi paveikslinius kilimus religinėmis temomis: Kristaus kančios, Šventųjų gyvenimas, Dangun žengimas ir kt. Kaip to laiko architektūra, taip ir kilimai įgavo gotišką stilių ir kiekvienas paruoštas piešinys — kartonas būdavo labai grėžtai nupiešamas pagal audimo būdą, kad lengviau būtų išausti, o svarbiausia, kad kilimas turėtų to laiko stilių.

Renesanso laikotarpyje žmonės praturtėjo, atsirado turtingų valdovų, turtuolių — didikų luomas. Jie panorėjo kilimuose įamžinti savo gyvenimo svarbiausius įvykius: puotas, medžiokles, karus. Tokiu būdu dailininkai pradėjo ruošti kilimams projektus realistinio pobūdžio. 17—18 š. itin suklestėjo kilimų — gobelenų audimas Prancūzijoje, Belgijoje, Olandijoje, Italijoje, Vokietijoje. Tai pats turtingiausias kilimų meno laikotarpis. Devyniolikto amžiaus auganti tekstilės pramonė išstūmė rankomis austus gobelenus. Išnyko karaliai, kunigaikščiai, didi-

ka, išgalėjo vidutinis luomas ir jiems nebebuvo reikalingi paveiksliniai kilimai. 20 š. pradžioje vėl suklestėjo pritaikomoji dailė: keramika, metalo išdirbiniai, o taip pat ir kilimai.

Paskutiniu metu visa eilė menininkų ėmėsi kilimų projektavimo. Meno mokyklose yra kilimų skyriai, gausu jaunų menininkų — audėjų ir namuose šalia paveikslų, kabinami ir sieniniai kilimai.

ATSIŪSTA PAMINĖTI: GYVENIMAS IR DARBAI, Eilėraščiai, Viktorija Genytė — Šmaizienė, red. L. Žitkevičius.

THE BALTIC STATES 1940—1972, Dokumentacija, paruošė The Baltic Committee in Scandinavia, Stockholm. Naudinga, gerai paruošta knyga anglų kalba, ypač tinka reprezentacijai kita-taučiams: slusti ir universitetų bibliotekos ir pan.

LIETUVA, Filatelistų Drjos žurnalas 2-3 nr. Idomiai ir rūpestingai leidžiamas žurnalas, išėina 4 k. į metus. Apima filateliją, numizmatiką, istorinę lituanistiką. Šis nr. skirtas Vilniui, pilnas idomių nuotraukų ir iš Vilniaus filatelijos.

A.I. Solszenytsin'o "GULAG — ARCHIPELAGO 1918—1956" knyga, atskleidusi tikrąjį Stalinizmo laikotarpio veidą, sukėlė didelę sensaciją šioje pusėje ir nepasitenkinimą bei naujų grėsimų bangą ir tiesiog baimę Maskvoje.

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1000 dol. premijos jūry komisija sudaryta iš New Yorko apylinkėse gyvenančių rašytojų. Į ją įeina Juozas Brazaitis, Paulius Jurkus, Nelė Mazalaitė, Pranas Naujokaitis, Leonardas Žitkevičius. Komisija vertins 1973 metais išleistą literatūrinę knygą. Premijos mecenatas yra Lietuvių Fondas.

Draugo 22-ą romano konkursą laimėjo Birutė Pukelevičiūtė už savo naujausią knygą Naujų Metų Istorija.

Trupinėliai ...

Iš mūsų tautosakos /

LAUMĖS PADEDA AUDĖJAI

Buvo audėja Braškakoją, ją taip vadino, kad einant braškėdavo jos kojos. Kartą ji prietemoje baigė austi drobę. Pamatė, kad trobon įėjo dvi laumės. Viena buvo su vištos kojomis ir marška apsišūpusi, o kita buvo su gaidžio kojomis ir šiaudais apsikarščiuoti. Viešnioš įėjusios tarė: "Braškakoją, Braškakoją, paduok mums šaudyklę." Audėja joms padavė šaudyklę. Tada Vištakoją audėja papūtė į šaudyklę ir padavė Gaidžiakojai. Toji taipgi į šaudyklę papūtė. Tada laumės atidavė Braškakojai šaudyklę ir tarė: "Dabar būsi dar geresnė audėja ir nepavargsi audžama." Viešnioš išėjo. Nuo to laiko Braškakoją tikrai daug geriau audavo ir niekuomet audžiant nepavargdavo. Geresnės audėjos už ją visoje apylinkėje nebuvo. Tos pačios laumės buvo aplankiusios ir kitą mergaitę, tinginę. Ją taipgi rado už staklių sėdinčią. Laumės paprašė, kad joms duotų šaudyklę. Bet toji joms šaudyklės nedavė. Tada laumės jai tarė: "Nuo šio karto būsi niekam tikusi audėja." Ir laumės išėjo. Tai mergaitėi tikrai nesiekė austi, tik šitulus gadindavo.

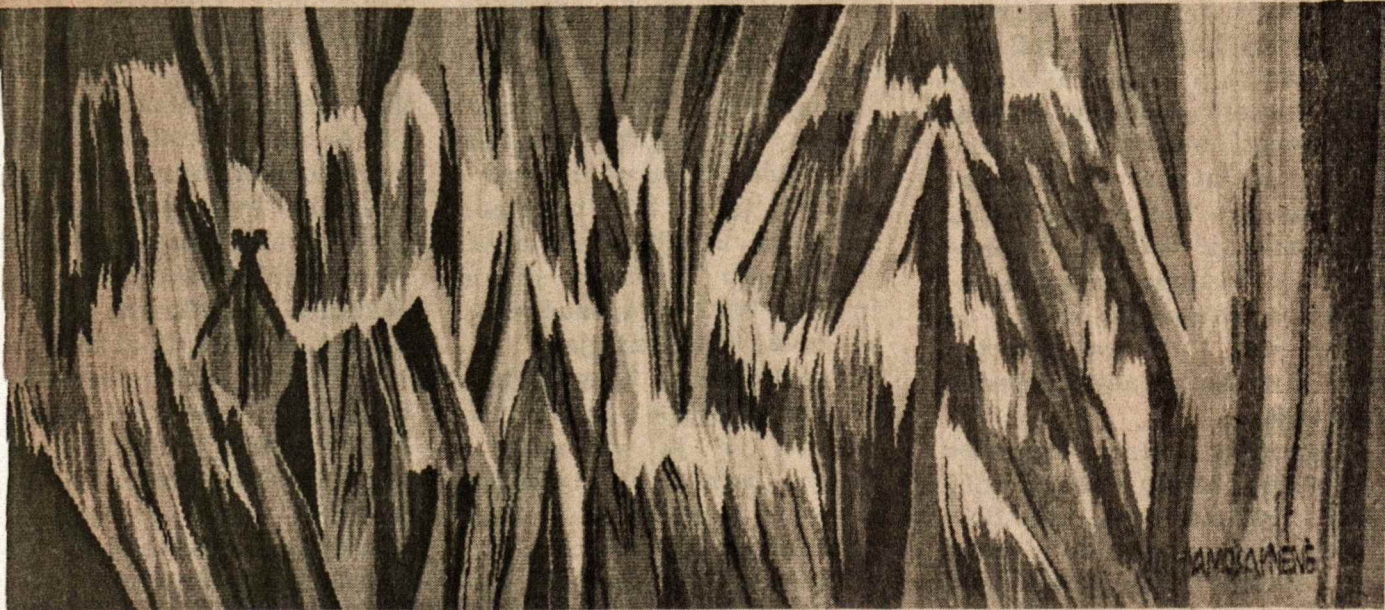
(Iš J. Balio Lietuvių Mitologijos sakmės.)

Gautas naujas — gruodžio mėnesio — "Lietuvių Dienų" žurnalo numeris.

Šiame numeryje atžymima J. E. vyskupo Vincento Brizgio 70 metų amžiaus sukaktis. Viršelio pirmas puslapis skirtas sukaktuviuko portretui, o tekste spausdinamas kun. dr. J. Prunskio apžvalginis straipsnis, gausiai iliustruotas iš vyskupo pastoracinės bei religiškos kultūrinės veiklos. Literatūrinėje dalyje randame D. Mitkūnės-Mitkienės poezijos,

Alės Rūtos puslapį poezijos prozoje ir H. Didžiulytės-Mošinskienės memorialinės apyknės ištrauką. Paminėta kompozitoriaus Miko Petrausko 100 metų nuo gimimo sukaktis, aprašomas Toronto lietuvių centro — Anapilio atidarymas, Balzeko muziejaus karnis skyrius ir kt.

Angliškoje dalyje spausdinamas A. Krivickienės rašinys apie Vilnių lietuvių liaudies dainose ir J. Tiunio romano vertimo tęsinys "Artist's Wife."

SODYBŲ ŠEŠĖLIAI

GOBELENAS

A. Tamošaitienė

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

Kauno komendantūros užuomazga tapo didžiulis trijų aukštų mūras Vilniaus gatvės kampe, netoli nuo miesto sodo. Taip formavosi trikampis, kuriame lietuviai kūrė strateginius vienetus.

Savanorių stojimas vystėsi nelauktu greičiu. Kiekvieną dieną ir net du kart per dieną Velykis pranešdavo Slezevičiui apie įstojusius savanorius vyrus. Savaitė praslinkus, virš šimto savanorių kasdien įstodavo Lietuvos kariuomenėn. Atsirado savotiškas kurjuzas: vyrų netrūksta — trūksta šautuvų. Etapo Komendantūra, įgudusi atlikti registracijos formalumus, dirbo iki išnaikų.

Visur ant sienų ir tvorų švietė Slezevičiaus parašyti pranešimai „Sąlygos įstojimo į Lietuvos krašto apsaugą“: dešimtis punktų, nusakančių savanorių tarnybą, atlyginimą ir šeimos aprūpinimą. „Sąlygas“ vadino „Dešimt savanorio įstatymų“.

Netrukus savanorių ėmimo punktai pradėjo veikti visose nuo bolševikų laisvose apskrityse. Stojimo dariniai rodė imponantišką vaizdą. Dešimčiai dienų praslinkus, lietuvių savanorių kepurės su geltonais kanktais ėmė tvindyti Kauno gatves. Kariuomenė jau buvo pastebima jėga.

Iš karto susmuko revoliucinių darbininkų organizavimas ir raudonos savisaugos dalinius. Organizatoriai: Ginzburg, Gurevič ir iškreiptos lietuviškos pavardės vyrukas Survillo nuleido nosis. Spontaniškas savanorių grūdėjimas į Kauną kaip kirviu nukirto komunistinio pamušalo organizatorių veiklą.

— Energingai eina Antrojo pėstininkų pulko kūrimas, — raportavo karininkas Velykis. — Bėda su ginklais. Ieškome kulkosvaizdžių.

Kita dieną Velykis pranešė:

— Alytuje karininkas Ladyga, o Kėdainiuose karininkas Variakojis ir po bolševikų kulipkomis suorganizavo savanorių būrius ir... — jis išlaikė reikšmingą pauzę, — ir net išmušė bolševikų skverbimąsi į Alytų ir Kėdainius.

Jau iš tikrųjų buvo sava teritorija aplink Kauną.

— Apačioje turime Alytų, — dėstė Slezevičius ministerių posėdyje, — ir šiaurėje — Kėdainius. Lentvaris dengia mus nuo Vilniaus kaip gera tranšėja. O juk tai, ponai, teritorija, kuri tinka tolesnei akcijai.

— Bolševikai traukia reguliarią raudonąją armiją, — pasakė Velykis. — Jie, kas mums svarbiausia, turi artileriją. Tai drąsina pėstininkus. Pėstininkai instinktyviai nori artilerijos priedangos. Dabar mes galime dengti pėstininkus tik keliais sunkiaisiais kulkosvaizdžiais.

— Vienas dalykas yra pasiskelbti nepriklausomais, — pasakė Slezevičius, — kitas dalykas — apginti tą ap-

siprendimą. Tuščiai praradome pusę metų.

— Ūpas krašte labai geras, — pasakė Velykis.

— Tuo ūpu mes laimėsime, — pareiškė Slezevičius.

— Ūpas yra jėga.

Iš tikrųjų, ūpas buvo jėga. Plačiai pasakojo, o vėliau ir kartojo iš Valstybės Konferencijos tribūnos, kad moteris iš Zapyškio atvežė savanorių intendantūrai paskutinius mėsos išteklis.

— Vyras nuėjo į savanorius, abu sūnūs išėjo į savanorius. Tesinaudoja gynėjai ir mėsos likučiais. Kaip nors išsiversiu su mažaisiais.

Mėsa buvo išslapstyta nuo vokiškųjų sekvstracijų.

Minėjo, kad daug lietuvių, stojusių savanorėmis, šaudė nebūgiau už vyrus.

Kalbėjo apie tris Vaškevičius, kurie atvyko savanoriais kartu su savo motina.

Iš žinių ir gaudų kūrėsi naujas herojiškas epas. Ir nebuvo naujiena, kad savanoris įsiseidavo, jeigu jam primindavo savanorių išlaikymo sąlygas ir apie mokamą šimto markių algą.

— Aš ne dėl algos čia atėjau, — išdidžiai atkirsdavo vyras. — Aš dėl Lietuvos laisvės kovosiu...

Būna tautos istorijoje momentų, prieš kuriuos blanksta antikinė didaktika.

25

Su Zauniumi, kuris buvo paskirtas Užsienių Reikalų ministerio patarėju, ir su Krašto Apsaugos ministerio karininku Velykiu nuėjo Slezevičius pas vokiečių civilinės administracijos vadą daktarą Zimmerle. Zimmerlei buvo pavestas vokiečių kariuomenės evakuavimas.

Kilo rūpestis, kad vokiečiai išsivežtų savo ginklus ir besikuriantį Lietuvos kariuomenę neturės kuo apsiginkluoti.

Zimmerle gyveno buvusio rusų gubernatoriaus rūmuose. Namai slėpėsi už aukštos medinės tvoros, atokiau buvo sodelis, pilnas sniego šūsnų. Sauras takas nuo gatvės iki frontinių durų buvo nušluotas. Kai kur matėsi grindinio properšos.

Ten, kur anksčiau riegsojo carinio gubernatoriaus sargybinio būdelė, dabar buvo vokiečių sargyba. Tai buvo ta pati rusiška būdelė, bet nudažyta jau vokišku spalvų zigzagais.

Trys vyrai įžengė pro pradarus vartus. Jie smagiaiėjo taku. Įkandini būdelės iššokęs sargybinis sukriokė žverišku balsu:

— Halt!

Slezevičius atsiskėjo į kareivį be dėmesio baisiam jo riksmui.

— Ko tu nori? — jis paklausė ramiau, niekinančiu tonu.

Vokietis, lyg nutirpęs, priėjo salutuodamas.

— Aš turiu tamstas paklausti, ką jūs norite matyti?

— Mes einame pasimatyti su daktaru Zimmerle, — pasakė Slezevičius, pasisukdamas eiti toliau.

Didelio ūgio Zaunius, atrodo, teikė sargybiniui dar didesnį šios trijulės svorį.

Keista ir juokinga Ministeriui Pirmininkui derėtis su kareiviu dėl vizito. Mažas neapdairumas iš anksto neužsakyti vizitui rezervacijos. Nors buvo visai tikra, kad Zimmerle visvien išsiskukinės iš pažadėto pasimatymo.

— Daktaro Zimmerlės nėra namuose, — drausmingai išsitempęs atraportavo sargybinis.

— Ar tu esi tikras? — paklausė Slezevičius.

— Daktaro Zimmerlės nėra namuose, — visai įtikimu tonu pakartotinai atraportavo sargybinis.

— Jeigu taip, mano ponai, — pasakė vokiškai Slezevičius, atsigrįždamas atgal į gatvę iš sniego skendinio sodo, — galime pakeisti planą.

Ir bičiuliškai pamojo ranka pagarbą atiduodančiam kareiviui.

Išėjo gatvėn.

— Aš žinau kitas duris į šiuos caro gubernatoriaus rūmus, — šyptelėjo Slezevičius. Ir jie nuėjo tyžtančių atlydyje šaligatviu geroką ratą vis išilgai aukštos medinės tvoros, kuri seniai nebuvo dažyta, nubluko ir skeldėjo.

Surado duris iš kitos gatvės. Viskas vyko nuostabiai lengvai. Durys nebuvo užrakintos. Sargybų nesimatė. Slezevičiui žengiant pirmuoju, įėjo į didelę ir pastamę virtuvę ir drąsiai žengė pirmyn, tarsi skubėdami pereiti visą namą ir prieiti frontines duris. Visiėjo iš kambario į kambarį. Patalpoje buvo vėsu ir drėgna, kaip ir jų Metropolijoje. Staiga padvelkė gerai prižiūrentų kambarių šilima. Priėjo gyvenamus kambarius. Į vos pridarytas duris Slezevičius pabeldė pirštų krumpiliais. Išgirdo kimų balsą, kuriame visi trys atpažino Zimmerlės toną.

— Kas ten?

— Tai mes, daktare Zimmerle, — pasisakė Slezevičius, pradarydamas duris.

Scena buvo gana dramatiška. Apysenis vokietis, kuris čia jautėsi visai neformaliai — su vatiniu apsiaustu ant savo įlinkusių pečių, kilo iš kėdės ir, nustebejęs, stebėjo Lietuvos Ministerį Pirmininką, įžengiantį į jo privatų butą.

— Herr Ober, — ištare Zimmerle, tiesdamas ranką nelauktiems svečiams.

Slezevičius atsiprašė. Tas vizitas yra formalus, jis įspėjo, ir truks neilgai, todėl daktaro Zimmerlės nesuvaržys.

— Aš pasirošęs jus priimti, — vapėjo vokietis. — Vyno?

— Tas vizitas yra visiškai formalus, — pakartojo Slezevičius. — Ir truks neilgai.

BUS DAUGIAU.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

REDAKTORIUI DR. PR. GAIDAI KAPOS METŲ SULAUKUS

PRANYS ALŠENAS

"Tėviškės Žiburiai" Redaktorius, kun. dr. Pranas Gaida—Gaidamavičius, bendrai Kanadoje, o ypač Toronto lietuvų kolonijoje, yra įmynęs gana ryškius ir žymius savo veiklos pėdsakus, tad ir negalima pro jį ir jo įmintuosius pėdsakus praeti tylomis, ypač šiais metais, kada ne tik patį Redaktorius dr. Pr. Gaidą, bet ir jo gražiai redaguojamas laikraštis "Tėviškės Žiburiai" sulaukia ryškių sukaktuvinių datų: jis patį — "sausio mėn. 60-ties metų", o jo redaguojami "Tėv. Žiburiai" — "sidabrinės gyvavimo sukakties/25-kerių metų". Tik jau Redaktorius sulaukia savosios sukakties dabar — metų pradžioje, o jo redaguojamas laikraštis — metų gale. Taigi, apie "Tėv. Žiburius" — dar bus laiko vėliau pakalbėti ir parašyti.

Sukaktuvinėms netik savo, kaip vyr. laikraščio redaktoriaus, darbu, bet ir savo tvirtais kūriniais — knygomis yra gerai žinomas lietuviškai visuomenė.

Savo veikaluose kun. dr. Pranas Gaida ryžosi eiti ieškojimų ir žmogaus būtis gildinimo keliu. Štai, viename iš savo veikalų jis nagrinėja išblokštojo iš Tėvynės tremtinio būtį, kitame — dideliu preciziškumu narploja ir derina žmogaus dvasios gilumoje besireiškiantį trilypumą — milžino, didvyrio ir šventojo prigimtį, trečiame gi — jau leidžiamą žmogaus būtis gėlmės aplinkio nerimo priežasčių ieškoti. Be to, kaip vyriausias redaktorius, kartu su kitais, jis suredavo anglių kalba leidinį "Lithuanians in Canada".

Pranas Gaida-Gaidamavičius gimė 1914 m. sausio mėn. 26 d. Bajorų km., Žel-

vos vlsč., Ukmergės apskr. 1927 m. baigė Širvintų progimnaziją, 1931 m. — Kėdainių gimnaziją. Tais pat 1931 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos — filosofijos fakultetą ir Kauno Kunigų seminariją, kurią baigė ir kunigu buvo išvntintas 1937 m. Toliau studijas gilinno Muensterio, Freiburgo / čia gavo teologijos daktaro laipsnį / ir Louvaino universitete.

1937 — 40 m. Lietuvoje dalyvavo pavarininku, ateitininku ir angelaičių veikloje. 1944 — 46 m. Freiburge liet. kolonijos kapellonas ir Belgijoje — belgų parapijos vikaras, kartu rūpindamas lietuvių anglakasių dvasiniais reikalais. 1950 — 52 m. filosofijos dėstytojas Mont-Laurier, P.Q. seminarijoje, Kanadoje. Nuo 1954 m. gegužės 17 d. / taigi, jau 20 metų / pradėjo dirbti "Tėviškės Žiburių" redakcijoje, Toronto, kaip antrasis redaktorius A.a. Dr. A. Šapokai mirus, nuo 1961 m. kovo mėn. "Tėv. Žiburių" vyr. redaktorius.

Išspausdintos knygos: Išblokštasis žmogus, 1951 m. Milžinas, didvyris ir šventasis, 1955 m. Didysis nerimas, 1961 m. ir, kaip jau minėta, suredavoja knygą — "Lithuanians in Canada".

Be to, Lietuvoje kartu su kun. V. Mankeliūnu išvokiečių kalbos išvertė Tihamer Toth Jaunosios sielos auklėjimas, 1935 metais.

Bendradarbiavo Rytė, XX Amžiuje, Naujojoje Romuvoje, Darbininke, Draugė, Aiduose, Aukoje ir kitur. Rašė belgų spaudoj Lietuvos klausimais P. Chantier slapvaidžių, ir be parašo. Be viso šito, kaip žinome, jo rašomieji veda — "Tėviškės Žiburiuose", pasirašyti inicialinėmis raidėmis Pr.G. — yra itin brangūs ir gerai išmąstyti bei

Kartą Toronto: iš kairės "Liet. Pajūrio" red. A. Lymantas, sukaktuvinėms "TŽ" red. dr. Pr. Gaida, žurn. Pr. Alšenas ir dr. M. Anyasas.

stilingai, gražiai perduodami skaitytojams. Juose tikrai juntami gero publicisto — jautiančio dienos pulsą — laikraštinių sugebėjimai ir autoriaus intelektualinis pasisruošimas.

Šalia laikraščio redagavimo ir bendradarbiavimo spaudoj, kiek yra žinoma, dr. Pr. Gaida renka medžiagą

apie a.a. arkiv. T. Matulionį naujam veikalui — to didžiojo Lietuvos kankinio monografijai.

Linkėjimas sukaktuviniui ne tik prigyventi iki 100 metų amžiaus, bet ir veikalų — kaičių, mažų mažiausia, bent padvigubinti ir toliau būti toliu našiu ir produktin-gu kūryboje, kaip ligi šiol.

M U S Ė

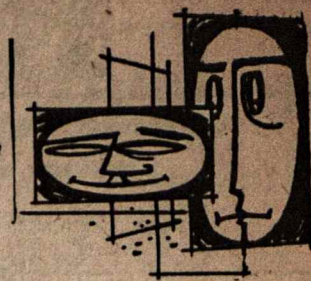
(Humoreska)

Sakoma: įkyrus, kaip musė. Ir tai tiesa: musė žmogui yra žinomiausia savo įkyrumu. Tačiau ir tas įkyrusis vabzdys kartais pavairina niurias žmogaus būtis valandas. Šiais laikais, ypač iš senyvo amžiaus žmonių, retai kuriam nėra tekę būti / bolševikų ar nacių / kalintam. 1942 m. man buvo lemta susipažinti su 1940 metais kaimyninėje kameroje kalėjusiu žemaičiu, pavarde Blusys, taigi — Blusiu, kuris kalėdamas kurį metą vienutėje, net pamėgo su juo gyvenusią musę, kuri įvairinusi jo niūrią kalinišką būtį. Kai ton pačion kameron patalpinti kiti, nesitkędami dėl tos muselės įkyrumo — užuodę ją, mano prietelius, kaip tas keista beatrodytų, — neperdedu — net

verkė!

Mano asmeniniame gyvenime musė jokio paminėtinio vaidmens nevaikino. Gyvenant Di Pi stovyklose, gyvenamose barakų patalpose tu įkyriųjų Dievo sutvėrimėlių buvo apčiai — neturėta kuo jų marinti, o antrą — tiek su jais apsiprasta, jog išties mėnesiais / per šalčius jų sumažėdavo / juos pakęsta ir gražiai su jais susigyven-ta. Laikui plaukiant ir mums, "Dipukams", perplaukus tą didžiųjų "bala" ir apsigyvenus viename šio žemės pusrutulio mieste, mano žemlečio Blusiaus gyvenime musė suvaldino beveik tragišką vaidmenį. S. Blusius, pabuvojęs kalėjimuose ir perėjęs per NKVD tardytojų "šerengą", prarado nervų atsparumą: kiekvienas krebštelėjimas,

KREVI VEIDRODŽIAI

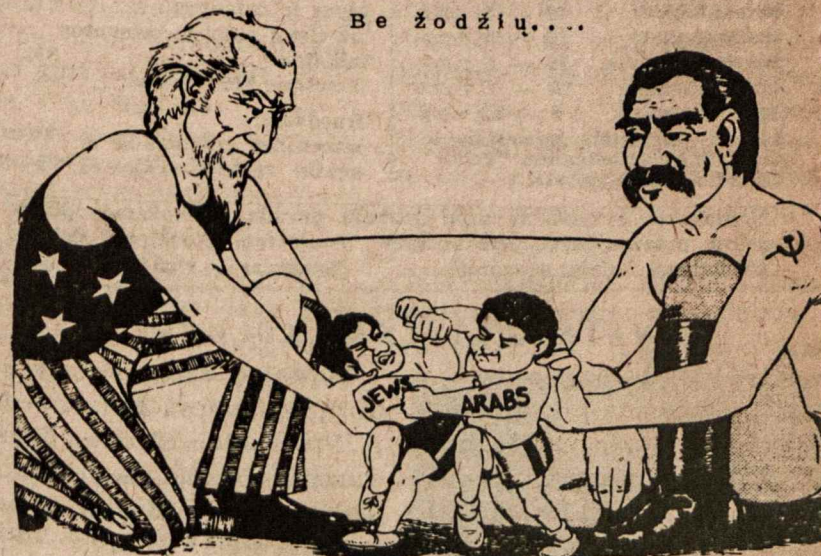
Iš „Šluotos“ humoro

— Žiūrėk, žiūrėk! Brigadininkas atkū-tina i susirinkimą vienmarškinis. Čia priejo Kindziulis ir tarė: — Jaučia, kad jam bus karšta.

— Kodėl sugedo dulkių siurblys? Čia priejo Kindziulis ir tarė: — Matyt, i jį pateko dulkių.

— Mes juk galime su tavimi draugiškai susituokti. — siūlo jaunas vyrškis savo numylėtinei. — Jei mes po to pamatysime, kad tai buvo klaida, tai kiekvieno momentu galėsime išsiskirti. Ji susimąstiusi tarė: — O ką mes darysime su klaida?

Be žodžių...

durų, lovos ar stalo girgž-dėsy, kito žmogaus pirštais pliaukštelėjimas ar brakš-telėjimas, už langų žai-džiančių vaikų krykštavimas ar auto mašinos signalai — ne-paprastai jį nervino. Daug gydytojų aplankė, gavo daugybę "šatų", prarijo tūkstančius įvairiausių tablečių ir kapsulių, lankėsi pas homeo-patus ir šėptūnus, bet niekas negelbėjo. Besigydan, kaip paprastai, jam teko ir "ant dietos" pabūti, tai prie nervuo-tumo pridedo dar kas tai panašaus į psichosteniją ir įgijo anemiją. Ir keičiau-sia, jog visų labiausia jį

nervino ir jis ne kentė musių. Jo kambaryje buvo prikabi-nėta daugybė įvairiausių "lipėlių", naudojo įvairia-čius musgaudžius, statė stik-linėse kaž kokį lipnų dvo-kiantį skystį, bet visa tai nebuvo "pamačlyva". Tas skystis muselės greitai pa-mėgo ir užuot jo paragavusios stiptų, jog prisiešurda-vo jo ir net tukti pradėjo. Visos jo, kare su įkyriomis musėmis vartotos priemonės buvo veltui — nukentėjo flasko.

Po tokių strateginių ne-sėkmių, p. Blusius, musiu ne kentė kaip paties krauge-rto Džiugašvili — Stalino, ku-ris vien tik paminėjimas šlurpu sukrėsdavo jį. Kartą p. Blusius sėdėdamas savo kambaryje, trečiame namų aukšte, prie lango, išgiline skaitė laikraštį. Ant lang-stovėjo didelis nedūžtančis stiklo grafinas /ropinė/, ka-daisė naudotas skaidriajai, čia — kaval ar "Grapefruit Juice" laikyti. Kaip tyčia, ga-kipšas, čia pakiso musę, kuri nepaisydama šelmininko atkaklaus gynimosi, įkyriai įžūliai puolė jį. Nubaidyta nu-nosies, nutūpdavo ant veid-lisdavo į akis, į ausis, į no-ir t.t. Išnervintas ir supy-kintas to įkyraus agresy-riaus puolimo, musėi nutūpu ant lango stiklo, plaštak kaip drož jai! Aišku — musė išiško, bet kartu — ja išiško ir lango stiklas, — kurio šukė ir užgautas gra-finas nudardėjo žemyn. An-trame aukšte buvo grožis salonas. Krentąs grafina patalkę i dūžtamą salo-no iškabą, kartu su pastar-ja nukrito ant apačioje buv-šios kirpyklos besitukančios spalvoto stulpelio, kur neatlankęs gana stipraus smūgio, sudužo ir, drauge visomis šukėmis, nukrito ai-ką tik iš kirpyklos išėjusi ir batelių patalstyti pasilenkusio kliento galvos, stipro kal pritrenkdamas jį. Tolia kaip kaleidoskope — įvykis — ke įvyki: atsirado tvarko dabotojas, ambulansas, pro-tokolas ... Kvočiamas dėl to S. Blusius, labai jaudinosi ir neitverdama pykčiu, bal-šaukė: — "Kvočkite ir bauskite musę, ne man! Jūs ta daug jų čia priveisėte, ir jokios ramybės padaria žmogui nuo jų nėra. Polio

(Nukelta i 7 psl.)

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

Spausdiname Montrealio lietuvių, susijusių su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs — būda-mas vikaru kun. Jonas Gaudzė.

Praslinkus porai metų prasidėjo emigracija, žinoma, pir-miausia kiekvienas turėjo pereiti net kelis "screening" — ap-klausinėjimus ir sveikatos patikrinimą. Pirmuosius D. P. pra-dėjo išleisti Anglija, netrukus Kanada, o paskiau prasidėjo masinė imigracija į Ameriką.

Trečiosios imigracijos lietuviai į Kanadą atvyko jau nebe tiesioginiai iš Lietuvos, bet daugumoje iš Vokietijos Displaced Persons stovyklų. Tarpautinė organizacija UNRRA, po visų apklausinėjimų, visiems išvietintiems išdavė asmenybei nu-statyti dokumentus: "PWX — D. P. Registration-Identity Card-Control Commission for Germany". Tai buvo tarytum tarp-tautinis pasas, kurį pripažino visi laisvieji kraštai.

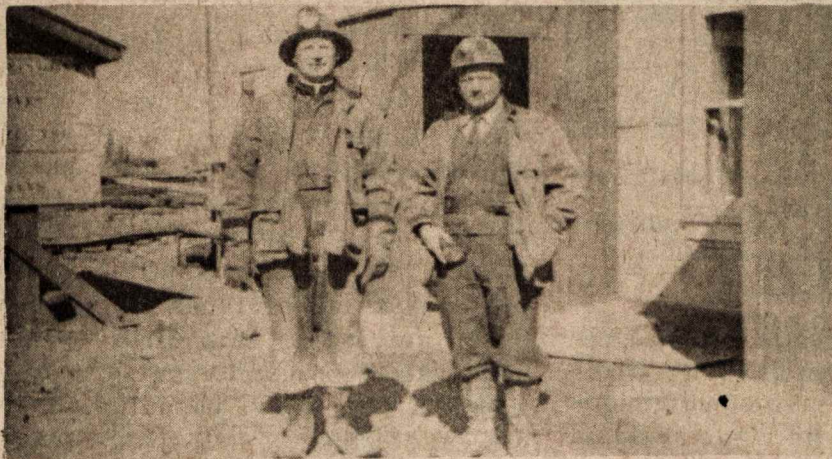
Pirmasis pokarinis imigrantas į Kanadą atvyko Tėvas Sta-sys Kulbis S. J., jis nebuvo D. P., nes dar prieš karą buvo at-vykęs studijuoti į Prancūziją, todėl jam buvo visai nesunku imigruoti į Kanadą. Jis iš Paryžiaus lėktuvu atsikrdo į New Yorką, o iš ten 1946 m. rugsėjo 8 d. atvyko į Montrealį. Apsi-gyveno Tėvų Jėzuitų centre, Papineau-Rachel gatvių kampas. Ilgai nelaukdamas, tuojau suėjo į kontaktą su vietos lietuviais, iš jų gavo pradinį vaizdą apie visos Kanados lietuvius, gi tu-rėdamas specialų leidimą aplankyti visus Kanados lietuvius, pradėjo juos lankyti. Tėvas S. Kulbis likosi visos Kanados iš-sibarščiusių lietuvių skrajojančiu kapelionu, tai vienintėlis kunigas, kuris daugiausia aplanko tuos, kurie dėl mažo skai-čiaus negali įkurti savų lietuviškų parapijų.

Antrasis imigrantas "dypukas" į Kanadą atvyko Julius Ju-rėnas — matininkas. Jis atplaukė laivu į Halifax ir pirmu kartu atsistėjo ant naujos Kanados žemės 1947 m. balandžio 10 d. Apsigyveno Montrealyje pas savo brolių Joną, kuris jį atsikvie-tė ir per pažįstamus padėjo surasti darbą, artimoje matinin-kams specialybėje.

Kanados Imigracijos Departamentas, nuo 1946 m. iki 1964 m. įsileido imigrantų lietuvių 13.234. Tai buvo pati gausingiausia lietuvių imigracija į Kanadą. Paskutiniaisiais metais labai mažai atvyko lietuvių, kurie imigravo, tai daugiausia iš Ang-lijos arba pietų Amerikos. Yra keletas moterų, atvykusių ir iš Lietuvos.

PIRMŲJŲ LIETUVIŲ GYVENIMO VARGAI

Prieškariniais laikais (1914) atvykę lietuviai į Kanadą, sutik-davo įvairiausių sunkumų ir vargų. Pagrindinė priežastis buvo nemokėjimas anglų arba prancūzų kalbų ir neturėjimas spe-cialybės, kas buvo labai svarbu industrijoje, užtat gaudavo fa-brikuose darbus, tik pačius sunkiausius ir nešvariausius. Ta-čiau lietuviai imigrantai visada turėjo šviesių vilčių ir užtek-

Kun. Stasys Kulbis, S.J. atvykęs į Kanadą pagal darbo sutartį, jį atliko mainose. Kairėje jis su inžinierium tik išsikėlė į viršų po darbo.

tinai kantrybės, pakelti tiems sunkumams, nes dar buvo jauni ir tvirti religiniai, atvykę iš lietuviško žemės ūkio.

Apie pirmuosius lietuvių imigrantus, 50 metų sukakties proga, įdomiai aprašė Pranas Dubauskas "Tėviškės Žiburiuo-se" 1955 m. balandžio 7 d. Ten jis ypač pabrėžia buvusias dve-jas ekonomines krizes: 1907-1913 m. ir 1931-1933.

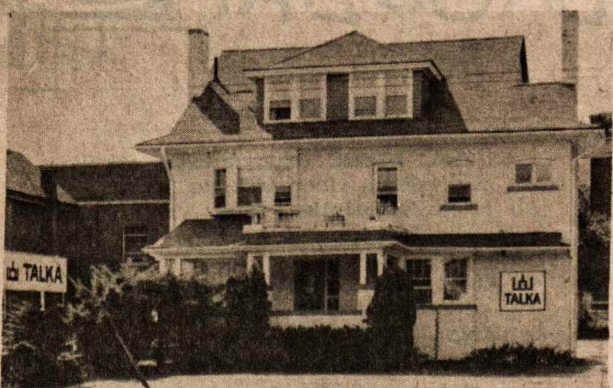
"Nuo 1907 m. labai sumažėjo darbai fabrikuose, o imigrantų važiavimas nesiliovė. Atvažiuodavo žmonių iš įvairių kraštų, paskui sklisdavo po visą Kanadą darbo ieškodami: vieni ėjo prie miškų kirtimo, kiti prie geležinkelio tiesimo, ir visur kurtik rado kokį nors darbą. Miestuose rasti darbas buvo daug sunkiau, laimingas buvo tas, kuris galėjo kur nors dirbti sa-vaitėje po 2 ar 3 dienas. Po 1913 m. pradėjo vėl atsirasti dau-giau darbų ir gyvenimas visiems pagerėjo. Montrealyje vyrai daugiausia dirbo geležies fabrikėliuose, prie geležinkelio, alaus bravoruose, siuvėjai — siuvyklose. Kurie dirbo prie pasto-vių darbų, tie savaitėje dirbo 6 dienas ir po 10-12 valandų die-noje. Valandinis uždarbis buvo nuo 12,5 cento iki 20 centų. Mo-terims gauti darbas buvo sunkiau, bet ir joms pasitaikydavo laimė įeiti į alaus bravorus, tabako fabrikus ir siuvyklas; jų valandinis uždarbis buvo 10-15 centų. Maistas savaitei kainuo-davo apie 3-5 dol. vienam žmogui.

Už butą į mėnesį teko mokėti po 9-15 dolerių, o didesni butai kainuodavo dar daugiau. Vedusieji, išsinuomodavo didesnius namus, ir pas save laikydavo viengungius. Pasitaikydavo, kad viename kambaryje gyveno net 7-8 vyrai, kurie dirbdavo die-nos metu, jų lovos miegojo naktinės pamainos dirbantieji. Pirmiesiems lietuviams teko daug vargo patirti. Pirmieji iš lietuvių nuosavus namus nusipirko Kleizai ir Ambrasai".

(BUS DAUGIAU)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus (P. C. A.) Čekių 6%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 7%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	indėlius 8%
penktadieniais 10 — 7 v.p.p.	3 metams 8½% ir 5 m. 9%
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	Duodame:
Liepos—rugpjūčio mėnesiai ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	asmenines paskolas iš 11% nekiln. turto paskolas iš 9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrinamas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4.600.000

POPIETE SAVUOSE NAMUOSE

Nuotalkingoje popietės kompanijoje, vienas dalyvis pasakoja kaip moterys apdovanojo Lietuvių Namus. Ne apie tai, kad būrello pirminkė Jūlija Skrebutėnienė su išdininke Hilda Simonavičiene įteikė Jurgiui Strazdui \$300.- čekį. O ne. Ne apie tai, nes moterys ir taip reguliariai remia savuosius Namus. Jis noris papasakoti apie dovanos įteikimo apipavidalinimą, apie jų dosnumą patį įreminimą. Apie tokį įprasminimą, iš kurio pernai išplaukė moterų surengtas kraštvakaris, kur jų triūsų buvo išpuošti Namai, kur jų darbštumu rengiamos šios sekma dienos popietės.

Tuoju po Naujų Metų, vieną vakarą, moterų būrello valdyba sukvietė per 50 asmenų, kurie bent kokių darbų buvo prisidėję prie Naujų Metų sutiktuvių ruošos. Ši kartą, vietoj darbo, susirinkusius pasitiko pusračiū sustatyti, ryškiomis staltiesėmis padengti stalai. Ant stalų buvo sukrauta nuo N. Metų likusios gėrybės, o gėlėmis papuoštos žvakidės, degančios žvakės.

Susirinkusiems pavakarieniavus, pirminkiniui padėkojus už moterų stambiai finansinę dovaną, šeiminkėms papildant tuštėjančius stiklus, žmonės savo pokalbiuose prisiminė Naujų Metų pokylį ir jame gausiai dalyvavusią iškilų Toronto visuomenę. Nuotalkai gerėjant, turint stiprių balsų, šios padėkos vaišės išvirto į dainų, poezijos ir muzikos vakarą. Visų bendrai traukiamas dainas pajavairinti, išėjo solo padainuoti Laima Mačionienė, paskiau Aldona Skilandžiūnienė. Susirinkusieji nuste-

bo. Daugelis pirmą kartą išgirdo savo tarpe turimas tokią stiprią vokalinę pajėgą. Ypač romantiškai skambėjo Mačionienės išpildoma pramoginė lyrika "Rudens lapai". Sodrus Laimos altas, gyvyšijautimu perkėlė klausytojus į ilgesto perpintą, gėstančios saulės auksinamą, romantišią pasaulį. Tuo tarpu Skilandžiūnienės daina apie "Tykiai plaukiantį Nemunėlį", nešė sentimentalios tėviškes prisiminimus.

To buvo dar mažą. Mačionienė pasirodė esanti ir puiki deklamatorė. Jos perduotas eilėraštis "Gėlės iš šieno", atgijo visu dramatiškumu, kada tai K. Binkio sukurto poezijos gyvumu. Aišku susirinkusieji nepagalėjo Laimai katučių.

Vėliau Stasio Jokubaičio rankose iš kažkur atsiradęs akordeonas paskandino salę valso sūkuriuose, o išėję šokti, tarsi pamiršo, kad ryt dar ne šventa, dar ne poilsio diena.

Prisimindami Naujų Metų sutikimą, žmonės patenkinti, išvakarėse turėję nemokamą susisiekimą, kurį tai progal, jau antrus metus iš eilės apmokėjo (\$35,000) Toronto degtinarių McGuiness kompanija. Buvę ypač patogų, Naujų Metų sutiktuviuose, daugiau paėmusiems, grįžtant į namus, nesibijoti policijos patrulių (kurie švenčių metu buvo labai aktyvūs). Nors vienas prieštaraujančias balsas prisipažįsta, kad kaip tik dėl to, jis gerokai pavėlinęs į Lietuvių Namuose rengtą balių. Naudodamiesi tokia susisiekimo galimybe, jie atėję prie autobuso, kad pasiektų požeminį trau-

būrį beveik kas metais skiria dovaną, ir šiemet 1,000 dol. čekį įteikė K. Kasakaitis. Visi nuoširdžiai dėkojo. 200 dol. įteikė ir Kęstučio korp. atėitinkų grupė. Vasiukevičių šeima, LTS-gos East Chicagos skyrius po 100 dol. LB Apygardos valdyba 50 dol. ir Gage Parko valdyba 53.22. Po dovanų įteikimo mokyt. Ig. Serapinas padarė apibraižą kaip dirba neaktyvaus skyrius, kuris apjungia visą laisvą pasaulį. Jis pasidžiaugė, kad tokių baigusių yra visur. Pasidžiaugė, kaip viena lietuvaitė, atvykusi iš Anglijos baigė institutą ir tapo direktoriaus padėjėja, tai gabi jaunuolė Ramutė Drutytė. Be jo, ji baigė Illinois mokytojų universitetą ir pragyvenimą užsidirba mokytojaudama, o laisvu laiku padeda PLI. Štai kur pavyzdys—kaip yra noras, jaunystėje daug ką galima pasiekti. Lietuvių Fondas jau suteikė 500 dol. stipendiją, giliau studijuoti lietuvių kalbą.

Mūsų širdyse virė didelė džiaugsmas, kad lietuviškas jaunimas aukojasi atečiai. Jie užims senųjų vietas ir lietuviybės švyturiai toliau žibės. Užsibaigus sveikinimams mokyt. R. Kinka pristatė prof. dr. Fr. Skardžiaus naują išleistą knygą: "Lietuviški Tarptautinių žodžių atitikmenys" ir Dundulis pasisakė, kad turis didžiulį jo rankraštį, kurį PLI žada išleisti. Buvo stasas visų PLI leidinių, svečiai jų išgijo. Ypač Putino paskutiniai eilėraščiai, kuriuos okupantas neleidžia spausdinti Lietuvoje. Paskutinį žodį visų absolventų vardu tarė L. Rimkus.

Direktorius Dundulis ir kiti kalbėjusieji pažymėjo, kad brangus lietuviškas jaunimas, sustok ir pagalvok, kaip tu čia atsiradai, kodėl tavo tėvų ir senelių tauta prie Baltijos jūros jau virš 30 metų okupuota draskoma. Mokinitės lietuviškai, juk Lietuvai laisvė nušvis. Lietuvių kalbą mokėdamas, jausiesi už kitus pranašesnis. O minėdami 650 m. nuo Vilniaus miesto sostinės paskelbimo, verta domėtis ir sielotis Lietuvos praeitimi.

Po trumpos pertraukos 8 absolventai sustojo ratu, užteno salė ir prie planinio atėjo K. Brazdžionytė ir išpildė M.K. Čiurlionio preliudiją "Nokturno" pirmą dalį. Nuaidėjus garsams, lyrikos ištraukos pynę paimta iš poeto K. Bradūno, J. Graičiūno, Maironio, V. Mozurūno, St. Samanės, E. Tumienės, J. Vaičiūnienės ir P. Vaičiūno, pritariant muzikos garsams pritaikytiems P. Petručio, grupė absolventų skaitė su įsijautimu. Ekranė blankiai matėsi Čiurlionio ir kiti paveiksai. Šviesų tvarkytojo L. Regio garsų efektų pritaikymas buvo labai malonus. Po programos visi absolventai, svečiai, lektoriniai susirinko kavinėje ir džiaugdamiesi maloniai pasivaishino. Toliau linkėti, kad tėvai, kurie turite jaunimą, junkite jį į liet. tautinių šokių, dainų ansamblius, radio, liet. televizijos, spaudos bendradarbiavimą. Tegul duoda jėgų PLI ir jo darbuotojams, jaunimui ir tėvams, kurie dirba ir mokina, už tai bus dėkinga Lietuva ateityje.

Bal. Brazdžionis

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	8% už asm. paskolas
7¼% už taupymo s-tas	8% už mortgičius
8% už 1 m. term. dep.	
8½% už 2 m. term. dep.	
Kapitalas — septyni milijonai dolerių	

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sontoaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienį. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavojeis gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas. Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime parduotuvį įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONSEYVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO. Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

kinį. O iš jo iki Namų jau tik keletą žingsnių. Atėję prie sustojimo, jie pamatė, kad autobusai tokie pilni, jog į juos patekti nesą daug galimybių. Jie praleidė taip vieną autobusą, praleidė kitą, o su trečiu praradę bet kokią viltį. Atrodė, kad naudojantis nemokamu susisiekimu važiavo visi; kam reikėjo ir kam nereikėjo. Ypač jauniems. Matydami, kad vėlinasi, jie paskubomis grįžo į namus ir į balių atvažiavo savoms mašinoms. Taip ir dingo visas tas nerūpestingas grįžimas, tuo labiau, kad gatvėse buvo iškritę nemaža šviežiaus sniego. S. Pranckūnas

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto 9, Ontario

L. N. visos patalpos jau apšildomos, o rangovas turi teisę už paskutinius rengimus gauti apie \$18,000.00. LN nariai ir visa lietuviška visuomenė prašomi pirkti paskolos laktus, kad būtų galima laiku apmokėti šią sąskaitą. Paskolos laktų galima nupirkti Lietuvių Namų raštinėje ir tel. 533-9030 pas LN atstovą, kurs atvyks į jūsų namus.

Sausio mėn. 13 d. išrinktoji LN Moterų Būrello Valdyba perleita sekmadienį pagilskirstę pareigomis. Naujoji Valdyba nutarė, kad Moterų Būrelis vienas tvarkys LN sekmadienį popietės salėje ir bandys sudaryti ne restorano, bet didelę šeimoms nuotaišką. Netolimoje būslančios įvestos sekmadienio popietės pritaikytos programėlės ir parinkta lietuviška muzika.

LN lėšų telkimo vajuas komitetas praneša, kad paskolos laktų nupirko šie asmenys: I. K. už 2000 dolerių ir Žilurinkas Juozas už 1000 dolerių.

Nario įnašus įmokėjo: po \$100 — Černiauskaitė Danutė, Neverauskas Antanas, Remekis Mykolas ir Putevis Algis; \$25 nario įnašą įmokėjo Bičiūnas Edwardas.

Jaunų narių įstojo: Petronis Ed., Prialgauskas Richardas, Prialgauskas Viktoras, Kiškūnaitė Rasa, Grigaliūnaitė Ramona, Sukauskas Virgilijus, Petrauskas Petras, Petrauskas Vitas, Petrauskas Antanas, Lasys Arūnas, Petronis Ed., Jo-

kubaitytė Dana ir Dailydaitė Laura.

• E. Šlekys atšventė savo 60-ą gimtadienį giminių ir draugų tarpe. Lietuvoje E. Šlekys buvo karininkas. Jis dabar aktyviai reiškiasi visuomeninėje veikloje ypač sporte "Aušros" klube. Šlekių šeima išaugino ir išleido aukštus mokslus 3 vaikus, sūnus Arūnas yra inžinierius Kalifornijoje, dukterė Žilvilė tapo artistė, dabar Anglijoje dramose teatre, kita dukterė Matukienė yra baigusi Toronto universitetą ir augina 2 ipėdinius. Šlekiene yra savininkė grožio salono.

• Toronte jau kaip ir vleša paslaptis, kad žinomas torontišks, aktyvus dainininkas — baritonas, buvęs prancūzų legionierius, "Lietuviai legionieriai Vietnam" knygos autorius Br. Vytis-Vrublevičius išvyksta į Romą studijuoti teologiją.

IR GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

Ar tokių pasimetėlių ar net pusedurnių pasitaiko ir mūsų jaunuolių tarpe? Jei tokių pradėjusių ir nebaigusių aukštą mokslą pasitaikydavo nepriklausomoje Lietuvoje, tai miesčioniškoje Amerikoje tokių % žinoma yra didesnis. Kaip tu suskaičiuosi, kiek yra mūsų jaunimo, baigusių gimnazijas (haiskules), kiek jų pradeda studijuoti kolegijose ir kiek jų pradėjusių išstęsi iki galo, taigi baigia pradėtą studiją? Ir tai dar ne viskas. Dar yra progų tapti pasimetėliais, nors ir baigus studijas, kai pradeda savistovus darbinis gyvenimas ir galvojama apie šeimos sukūrimą.

Negi visi tokie laimingi, kaip anas chicagietis, parsivežęs — atsisikradinęs žmonelę (p-lę Garnytę) net iš Australijos. Arba jei kurie lietuviai jaunuoliai, gyvenę Kalifornijoje, susiranda žmonę — lietuvaitę net iš Broktono, Mass. ar kitur. Tai čia kyla didelė jaunimo vedybinė problema, kuri yra nepaprastai svarbi ir kuri neabejotinai verta detalaus dėmesio. Mes jau norime, kad bent mūsų jaunuolių — pasimetėlių būtų kuo mažiau.

Valūnas Brockton, Mass. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

"GYVATARO" išvykoje į vakarų Kanadą, Breichmanas priima dovaną Edmontone (Matosi A. Dudaravičius ir kiti. Nuotr. P. Vaitkūno)

chicagos dangum

(REPORTAŽAS IŠ PEDAGOGINIO LIT. INSTITUTO ŠVENTĖS)

Suskamba telefonas, maoniai esu prašomas būti absolventų išleistuvių vakare ruodžio 8 ir atstovauti "Neriklausomą Lietuvą". Giržliu darbštus lituanistikos inst. direktoriaus žodžius. Teužtėko kad prašė telefonu, bet dar ir laišką parašė. Jau taip būčiau dalyvavęs, nes lukra ji baigia ir sveikatos tovis geresnis. Koks jis rūpestingas Instituto tvarkymu, uk nauja laida prasidėjo, o ar išleistuvėmis reikia apipintis, lektorius prašyti, absolventus tikrinti ir t.t. Gerai kad šalia jo idealistė mokytoja Petersonienė, mokyt. R. Kinka, mokyt. Lulevičius, A. Girvilas, rekt. prof. onikas, prof. V. Sruogienė, an. Bagdonavičius, kun. runksis ir kiti. Jie steloja, kad PLI programa būtų eita ir mokiniai išeltų paruošti kaip lietuviybės mokyjai. Matau iš lektorių servo amžiaus, kad gali jie čia gal nebūti, nes per anksti keliavo ir įkūrėjas D. Veška, džiaugiuosi, kad jauno-karta ateina lietuviškam džiuli meilės vedina tėti darbą.

Suskamba maršo garsai, įle įgyjuoja 15 jaunuolių iš tik du berniukai. Kodėl k mažai berniukų domisi sl.

Šauliui A. A. ALGIRDUI PLESKEVIČIUI mirus,
jo tėvui savanoriui - kūrėjui, karo invalidui Petriui
Pleskevičiui, vaikams, seseriai ir giminėms,
bei artimiesiems nuoširdžių užuojautą
reiškiame -
D.L.K. Algirdo šaulių kuopa
Hamiltonė

vancouver

Vancouver trečiajame savo didumum Kanadoje mieste, gyventojų daugiau milijono. Miesto centras, kaip ir visai Kanadoje miestas daugybė dangoraižių. Miestas labai išsiplėtęs, tiesiog sunku suprasti kur miestas baigiasi. Vancouveris yra uostamiestis, didelis gyventojų nuosimtis yra kinai. Centre biznio iškabos užrašytos kinų kalba. Įmonės smulkios, bet jų labai daug ir pakankamai darbų yra, ir atlyginimai didesni, negu kitur Kanadoje. Kellai prasti. Automobilų judėjimas didelis. Didelė pusė automobilių senų metų, kadangi žiemos nėra ir drėkumą ant gatvių nevartojama. Automobilai \$300 - 400 brangesni negu kitose Kanados provincijose, būk tai transportas brangesnis. Namai nepaprastai brangūs. Vienos šeimos namelis 30-35 tūkstančiai dolerių, ir netik namai, kaip sklypai brangūs. Laimingi tie lietuviai, kurie anksčiau nuosavybę pirkto - tai šiandien jie turtingi. Vancouverio gamtos aplygi atžvilgiu tikrai apdovanota. Kalnai, kalnai su integuotomis viršūnėmis vasarą karščiausių laikų sniego viršūnė prieš saulę blizga. Vancouverio sniego nei žiemės, bet kalnai iki pat apačios balti; jeigu ne kalnai, tai nežinotum, kada žiema prasideda. Klimatas tuo geras, kad vasaros nekarštos, žiemos be sniego, bet kadangi miestas tarp kalnų - tai oras užterštas (big pollution).

Kaip miestas plačiai išsiplėtęs, taip ir lietuviai išsi-

skleidę. Sakoma, kad lietuvų yra apie 800 asmenų. Visuomeninėje gyvenime dalyvauja nedaug. Veikia lietuvų bendruomenės skyrius, daugelis gyvena lietuviškoje nuotakoje, skaito net po kelis lietuviškus laikraščius. Pirmas L. Bielskis ir Co. išleido lietuviškų dainų plokštelių. Greit pasirodys naujasis lietuvių dainininkų 17 dainų plokštelė. Turėjo savaitinę lietuvių radio pusvalandį "Gimtojo Krašto prisiminimų garsai", vadovaujamą Felikso Vallaus. Daug kur esu girdėjęs lietuviškų radio programų, bet tokios kaip Vancouverio neteko girdėti. Gaila, kad ši Vallaus vadovaujama taip miela ir brangi programa turėjo nutilti, nes per mažai rėmėjų, negalėjo finansiskai išsilaikyti.

Vancouverio lietuviai yra gerai išsistiprinę. Paminėsiu tik vieną kitą, pav., Edwardas Gumbelis statybos kontraktorius, prilaiko grupę darbininkų, turi keletą nuosavų namų. Vanagas operuoja keletą hotelių nuosavybe patalpose ir baigia statyti luksusinius namus (bungalovus). Smitas turi keletą namų ir aukštas pareigas Construction Co. Klimavičius turi keletą apartamentinių namų, važinėja 1973 cadillac. L. Bielskis, Bukauskas, Naujokas ir kiti įsijungę į hotelių būsnį. Nemažai lietuvų yra gerai išsikūrusių už Vancouverio ribų. J. Macijauskas, O. Macijauskienė, A. Kenstavičius, turi gražius namus. Pas O. Macijauskienę lietuviai daro gegužines.

Kaip žinote British Columbia persikirta 2 dalis. 2 valandas turi važiuoti laivu

- keltu 30 mylių, kad pasiektum vakarinį B.C. pakraštį. Pirmas didelis miestas B.C. sostinė Viktorija, lietuvių gyvena nedaug. To salyno dešinėje Camberland miestas, miesto ligoninėje dirba P.D. Viskontienė, kiek toliau Comox miestelyje už \$80, 000 dol. turi motelių Vyčinas. Dar pirmyn vakarų šiaurę pasibaigia visi keliai ir keletai, o už tų vandenų ir salelių 200 mylių atstume Pt. Alice miestelyje gyvena Jonas Kartočius - Kartis. Jis turi žmoną iš Lenkijos lietuvaitę, gražų namelį čia ir Vancouverio 2 namus.

Senas lietuvių priežodis - nėra namų be dūmų. Taip ir Vancouverio lietuvių kolonijoje pasipylė išties serijos straipsnių komunistiniuose laikraščiuose apie Vancouverio lietuvius. Pirmiausiai pradėjo rašyti "Liaudies Balsas". Jų korespondentas iš Vancouverio rašo, kad Vancouverio skurdžiausia lietuvių kolonija Kanadoje, nei vienas neturi namo, nei pastovaus darbo, stovi eilėse prie religinių sektų, valgyklų, kad gautų veltui sriubos.

Kitas, dar blauresnis straipsnis, pasirodė "Gimtojo Krašto" nr. 43. Matyt, kad komunistams teisybė nesvarbu, jei jie norėtų galėtų faktus lengvai patikrinti, nes Vancouverio turi savo "kapelioną". O tas galėtų sudrausti kaip ir ši klapčiuką. Šių rašinių korespondentas yra Stasys Dagilis, jis yra iš Kauno. 1939 metais rapatriavęs Vokietijon. Po karo atsidarė Vokietijoje lietuvių-pabėgėlių stovyklose ir kaip DP atvažiavo į Kanadą. Vancouverio už nusikaltimus atsėdėjo kelis metus kalėjime. Prieš metus pradėjo užkabinėti lietuvius ir atsidūrė teisme. Teisėjas norėjo ir vėl kalėjimui uždaryti, bet lietuviai pasigalėjo; teismas nubaudė vienus metus ištikimai. Per "Liaudies Balsą" ieško jau kelintos žmonos. Ką norite iš tokios spaudos, jei tokie korespondentai rašo kaip St. Dagilis? K. Lukas

sudbury

ISVYKE ŽIEMOS ATOSTOGOMS

Jurgis ir Rozalina Šleina išvyko atostogų į tolimuosius rytus, aplankys Indiją ir kitus kalnyninius kraštus.

Kun. Antanas, kun. Augustinas Sabai, Jurgis, Marija Kriauciūnaitė, Varlenė, Delukvienė, Jasinskienė, Algis Milčius, Aleksas Kusinskis atostogoms išvyko į Meksiką. Kiek vėliau, Aldona Kručiūtė vyksta atostogoms į Ispaniją.

• Lietuvių Bendruomenės valdyba - Nepriklausomybės šventės minėjimą ruošia vasario mėn. 16 d., šeštadienį, ukrainiečių salėje.

• Marijos Kriauciūnaitės brolis mirė Chicagoje ir Marijos Striškienės brolis mirė Lietuvoje. J.Kr.

st.catharines

BENDROS KŪČIOS

Jau kelinti metai, kai St. Catharines kolonijoje būna bendros Kūčios. Ją suruošti visada imasi iniciatyvos mūsų skautės, vadovaujant M. Gverzdienėi ir gelbstint darbščioms kolonijos tautietėms ir tautiečiams. Šie metai jos įvyko kaip ir kiekvienais metais. Kūčias globojo, parėmė ir davė patalpų mūsų parapijos klebonas Tėv. Juvenalis Liauba O.F.M. Žmonių buvo labai daug, net svečių iš Wellando, Buffalo ir iš tolimosios Chicago.

V. Bačėnas All Seasons Travel B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

Kūčias atidarė M. Gverzdienė, pasveikindama susirinkusius ir pasidžiaugdama gausiu atsilankymu. Po to tarė šiltą žodį Tėv. Juvenalis Liauba ir palaimino stalus. Skautės ir skautai atliko programą: buvo vaidinimėlis "Kūčios Sibire", eilėraščių ir giesmių. Toliau sekė pati Kūčių vakarienė, šventiškoje nuotakoje. Nevienas susimastęs skendo į praeities prisiminimus. Palygino ši vakarą su anų laikų linksmu praleistais tėvynėje. Tačiau viltis galvino visus.

Kūčių susibūrimas padarė gerą išpūdį visiems. Kartą praleistos kelios valandos greit prabėgo ir visi skirėsi pakilusioje nuotaikoje į namus. Koresp.

IS DETROITO RAŠO...

(Atkelta iš 3 psl.)

Reikia gert, reikia gert, reikia ir gert... Šitaip skamba dainoje. Naujieji Metai buvo sutikti ir gerai nugarant. LB Detroito apylinkė tokią grandiozinę valgytą - gėrimą - šokių balių rengė Apvaldos kultūriniam centre, o Lietuvių namų draugija su Dariaus-Girėno klubu - Lietuvių namuose. Pirmoje vietoje buvo apie 300 žmonių, o antroje, man pasakojo, buvo per 200. Žinau, kad dar buvo grandiozinis jaunimo nugarimas vienuose privačiuose namuose ir, aišku, daug mažesnių nugarimų privačiuose rūsiuose. Man teko nugert kultūriniam centre. Ir bučiuot sėdintis moteris. Ir linkėti visiems visko, kas retai išsipildo. Ir sukūti, sukūti ant pasluotais slidais parketo iki trečio ar pusės ketvirtos ryto.

Pirmoji 1974-jų diena, kai jau sukilome ir per langus žvalgėmės po sniegu boluojančias gatves, buvo labai prozaiška, rūškana, nuobodi. Prisiminė kai kurie linkėjimai. Prisiminė kai kurie linkėjimai prieš metus, prieš dvejus, prieš dešimtį, kurių vakarykščiuose baliuje jau nebebuvo, nes jų išvis nebebuvo... Ne, tokią rūškana, banalią dieną nesinorėjo spėlioti, kas bus už metų, už dvejų, už dešimties.

Pats rimčiausias visų Detroito lietuvių susibūrimas bus vasario 17 d., sekmadienį, jau minėtame Dievo Apvaldos kultūriniam centre. Tai Vasario šešioliktosios minėjimas. Jį rengia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras (Dloca). Pagrindinė kalbą pasakyti pakviestas ir sutiko įžymus visuomenininkas Vladas Adamkus. JAV valdžios atstovas irgi pakviestas, bet rašant, dar negautas jo sutikimas, tad ir pavadėsi neminiu. Meninė programą atliks tautinių šokių grupė Šilainė ir vietinis kanklių ansamblis. Bus renkamos aukos Amerikos Lietuvių Tarybai. Taupant energiją, tad ir nepatogumus, kuriuos sukelia kelionės iš vieno miesto į kitą, Dievo Apvaldos bažnyčioje iškilmingos pamaldos įvyks 12 valandą, o 2:00 val. prasidės minėjimas kultūriniam centre.

Dieną anksčiau, vasario 16 d., Lietuvių namuose bus paminėta Dloca 30-ties metų gyvavimo sukaktis. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras buvo senųjų mūsų

išsilvų įsteigtas tuomet, kai visoje Amerikoje steigėsi Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai. Dloca čia ir eina Alto pareigas išties tris dekalas, žadėdamas gyvuoti arba iki Lietuvos laisvės, arba iki paskutinio lietuvi.

DĖMESIO!

Yra numatyta paminėti Lietuvos Žemės ūkio Akademijos 50 metų įsikūrimo sukaktis.

Visi Kanadoje gyvenę agronomai - mės, būvę studentai - tės, mokojo personalo tarnautojai yra maloniai prašomi atsilipti.

Agron. Vikt. Dailidė
51 Worthington, Cres.
Toronto, Ont. M6S 3P5

MUSĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

ninkas, kas jam atrodė svarbesnio, užrašinėjo savo raportą knygelėn, o prisigretinęs prie jo kitas tų namų gyventojas, kažką šnibždėjo jam į ausį -- Tam-tos vardas? paklausė policininkas Blusius. -- Klauskite musę, ne mane! -- kuo ne isteriškai sušuko S. Blusius. Po savaitės dėl šio nelemto įvykio, vargšas Blusius turėjo atsisotiti teisėme prieš kriminalinių bylų teisėją. Iš dalies atrodė komiška, o rimtai įvertinus -- net graudu: teisėlamais jaudinosi, vieni juokėsi, kiti ašarojo. Teismo scenos tiksliai aprašyti nesugebėčiau; reikėjo ją matyti...

Teisėlamais buvo kaltinamas pagal tris baudžiamojo kodekso straipsnius: a/ tvarkos ir ramybės vietoje vietoje sudrumstima, b/ žodžių įžeidimą pareigas einančio policijos pareigūno ir c/savos pavarde nusilepimą. Mat, policininkas taipgi ir teisėjas suprato, jog teisėlamais užuot vadintų savo pavarde, pasivadino Muse.

Laimel, teisėjo būta prityrusio ir gero žmogaus - jis suprato teisiamojo nelaimę: liguistą nervuotumą, sunkią bendrą tremtinišką - emigrantišką / nemokant vietinės kalbos / būklę, išgaustį ir t.t. Todėl, pritaikęs išplaukiančias iš to bausmę švelninančias aplinkybes, p. Blusius nubaudė septyniomis paromis arešto ir nukentėjusiam kirpyklos klientui pripažino teisę pateikti p. Blusiusi civilinį ieškinį, padengimui gydymo išlaidų. Sprendimą paskelbus, į humorą linkę žmonės juokavo: gerai buvę, kad musės būta tik žirnio didumo, nes jeigu ji būtų buvusi, sakytum, nors kaip višta - šurpu ir pamanyti kokia iš to įvykio būtų buvusi tragedija... Jonas Eivenis

MENO PAVEIKSLŲ PARODA

The Montreal Museum of Fine Arts vestibulyje (Lobby), 2020 University St. Montreal, STELLA SAGAITIS (buv. St. Zuperkienes) darbų bus paroda.

Parodos atidarymas įvyks vasario 14 d., 8 val. vakaro ir paroda tęsis iki kovo 12 dienos.

Menininkė nuoširdžiai kviečia lietuvius į parodą atsilankyti.

PASINAUDOKITE PROGA

Montreal West Automobile Co. - kur L. Gureckas yra Sales manageris, parduodama Maverick modelio 1970 m., 6 cil., standartinė, 2 durų mašina. Mašina yra gerame stovyje ir žinoma, nes ikeiti vienas montrealietis lietuvis pildamas naują. (Žiūr skelb. 8 psl.)

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971
T. Laurinaitis

TEXACO MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)
POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823
• Arsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
• Degalai, tepalai, padangos ir kita
• Montrealiečiams lengvai pasiekiami greitkeliai Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
7725 George Street • Taisymas ir dažymas automobilių
LaSalle, Que. • Pardavimas ir taisymas Chaparral
TEL: • firmos snowmobile ir Moto firmos
366-0500, 366-4203 • snowblower ir taip pat motorinės
valtyt. Sav. G. Desrochers

LaSalle AUTOMOBILE INC.
366-7818
PARDAVIMAS
IMPERIAL - CHRYSLER - DODGE - CHARGER
CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai
• Išorės taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
Pardavimas gazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVEJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiko saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir priimanomais kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

IVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, izoliacija, Ten-Test, Masonite, statybiniai popieris, cementas, B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

Hydro - Quebec

atstovas,

Tik apmokėti

menesinė

elektros sąskaitų.

1.75

per mėn.

40

2.25

per mėn.

60

Visi kiti vandentiekio ir šildymo

taisymai ir nauji įrenginiai. Taip

pat gerinti priemonių pordavimas

ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

1974 m. vasario 17 dieną, sekmadienį.

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS mokytojai ir mokiniai ruošia Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą vasario 16 d., 11 val. mokyklos patalpose. Programoje: Jaunoji karta – paskaita – būsimosios jaunos mokytojos Rūtos Danaitytės. Visi maloniai kviečiami!

LITAS

"Litas" užbaigė 1973 metus su \$4,402,542.81 balansas. Per metus kapitalas padidėjo \$708,079.16 arba 19%, paskolos \$585,871.81, narių skaičius nuo 1494 iki 1556.

Metų bėgyje "Litas" padidino nariams palūkanas už santaupas sekančiai: už einamąsias sąskaitas nuo 5.5% iki 6%, už taupomasias sąskaitas nuo 6.5 iki 7.0%, ir už terminuotus indėlius nuo 7% iki 8.5%. Visa tai buvo atsižvelgta už paskolas palūkanas padidinti tik 0.5% nuo 8.5 iki 9.0%, ir tai tik nuo rugsėjo mėnesio pusės. "Lito" administracijos ir algų išlaidos 1973 m. sudarė 26.1% nuo bendros metinės \$348,725.76 pajamų sumos, kai tuo tarpu kitų Lygai priklausantių kreditų unijų tokių išlaidų vidurkis viršijo 32%.

Praeitais metais "Lito" einamosios sąskaitos padidėjo \$150,000 ir pasiekė tris ketvirčius milijono dolerių. "Litas" už einamąsias sąskaitas moka 6% ir nieko už narių išrašytus čekius bei nebeima jokio mokesčio už apmokamas telefono, dujų ir elektros sąskaitas. Taigi "Lito" einamųjų sąskaitų patarnavimui toll pralenkia didžiųjų bankų taip reklamuojamas "key", "master" ir kitokias sąskaitas, iš kurių neribotą čekių skaičių galima rašyti tik už papildomą dviejų ar trijų dolerių mėnesinį mokestį. Tada jau pastebėjo ir daugelis "Lito"

narių ir savo čekių sąskaitas pradėjo perkelti į "Litą". "Litas" garantuoja 1974 metams už taupomasias sąskaitas 7% palūkanų, mėnesinį jų skaičiavimą ir duoda gyvybės apdraudą už pirmuosius \$2,000 pagal turimą CUNA polisą. Palūkanų prirašymas ir toliau bus daromas tik gale metų, kad, aiškėjant metiniam pelnui, būtų galima jį visą išdalinti nariams, kuo mažesniais paliekant apmokestinamo pelno. Geriausias pavyzdys buvo praėjusių metų "Litas" garantavo 6.5%, o tikrumoje gale metų išmokėjo 7% palūkanų. Tuo tarpu nenumatoma keisti terminuotų indėlių palūkanų, kadangi ir dabar ja mokama iki 8.5%, kai tuo tarpu už paskolas imama tik 9%, taigi skirtumas "Lito" naudai tėra tik 0.5%.

"Litas" savo turtą nuo įvairių nelaimių, išelkvojiimų ir t.t. draudžia CUMIS bendrovėje 3 milijonams dolerių. Iki \$20,000 santaupų kiekvienam nariui garantuoja Provincinė Valdžia. "Litas" turi banko atvirą kreditą iki \$350,000 ir lengvai realizuojamose investacijose (bonduose, Lygoje depozituose etc.) \$572,000. Valdžios reikalaujama likvidumą "Litas" viršija \$200,000. Užtat "Litas" nevaržo santaupų išėmimo iš bet kurių sąskaitų, iškaitant ir terminuotus indėlius.

Visa tai pravartu žinoti "Lito" nariams, ir tiems, kurie dar galėtų jais tapti. "Litas" tikisi 1975 metais iškilmingai atšvęsti savo 20 metų sukaktį pasiekęs 5 milijonų dolerių balansą. Pr.R.

NL SUSIRINKIMAS

NL šauktas montrealiečių susirinkimas sekmadienį gausiu tautiečių atsilankymu patiesino iniciatyvą ko-

LITO TARNAUTOJAI: sėdi vedėjas Pr. Rudinskis; stovi iš k. sekr.-inkasentė A. Ottienė, Rosemounto skyr. inkasentas J. Adomaitis, Inkasentė R. Staškevičiūtė ir sąskaitų vedėjas D. Jurkus. Nuotrauka T. Laurinaičio

misijos, kuri buvo sudaryta prie valdybos. Susirinkimą pravedė pati komisija - V. Gruodis, P. Povilaitis ir L. Girinis. Pirmininkavo V. Gruodis. Minėtoji komisija pasiskirstydama dalimis perskaitė susirinkusiems paruoštą pranešimą ir išvadas. Beveik be išimties, visi susirinkusieji plojimu priėmė taip išsamiai ir gana reto atsitikimo vaizdumu paruoštą pranešimą. Po to vyko diskusijos ir gana rimtas susirinkusiųjų domės atkreipimas į komisijos padarytas išvadas. Pagrindinė domė nukrypo į naują akciją vajaus atidarymą, kurie čia pat nupirko bei pirkti pastžadėjimus užpildė už 2,000 dol.

Susirinkimo metu Sešelių namuose buvo rodomas idomus filmas mažiesiems, būsimiems akcininkams, kurių susirinko virš 50. Ši graži ir montrealiečiams nauja iniciatyva priklauso Daliai Gruodienei, Lituaništinės mokyklos tėvų k-to pirminkin. (Plačiau bus kitame nr.).

ŽIEMOS STOVYKLA LAURENTIAN KALNUOSE
Žiemos malonumai - kalnai, apdengti baltu apdaru, sutraukė jaunimą iš įvairių vietovių. Stovyklavimo laikotarpis neilgas - tik penkios dienos, bet negaila to trumpo laiko, nors studentai pataukoja virš tūkstančių mylių

kelionės, kad susitiktų su kitų vietovių jaunimu. Nebuvo jiems toli iš Chicagos, Clevelando, Bostono ir tolimesnių Kanados vietovių, kaip St. Catharines ir iš kitur, nes pažintys, draugystė su kitais studentais ir linksmai praleistas laikas yra atsikvėpimas po sunkaus mokslo semestro. Vieni atnaujina senas pažintis, kiti susipažįsta su naujais žmonėmis, pasidalina studijinio darbo mintimis. Taip ir ši žiemos stovykla, kurią su-ruošė Montrealio lietuvių studentų sąjunga, įvyko gruodžio 28 d. St. Donat. Ji tęsėsi iki 1974 m. sausio 2 d.

Stovykla sutraukė gražaus jaunimo. Graži gamta, palankus oras, įvairūs sportai suteikė jėgų ateičiai. Kiekviena diena buvo užimta sportu ir linksma nuotaika, kurios netrūko jaunosiose širdyse.

Lietuviškas žodis turėjo savo prasmę, jis nebuvo užmirštas, nebuvo nustumtas nuo šalies. Tie, kurie šiek tiek primiršo gražiąją lietuvių kalbą - prisiminė, o tie, kurie gerai kalba, praturtino anšems primirštą žodyną. Gražios dienos, žaidimai ir žiemos sportas įvairino programą, bet dienų skaičius mažėjo.

Naujųjų Metų išvakarėse ypatingai netrūko entuziazmo, ką nors naujo įnešti, kuo nors daugiau suįdominti ir ne tik stovyklautojus, bet ir

svečius, kurie kartu sutiko 1974 metus.

Laikas bėga greitai. Štai paskutinė stovyklavimo diena. Liūdna. Ir vėl atsiskiriam, mielai draugai ir draugės, pasilikis tik gražūs stovyklavimo prisiminimai iki sekančių metų stovyklos.

Jaunystė
Choreografe ir šokėja Birutė Vaitkunaitė - Nągienė paruošė medžiagą naujam šokio veikalui, panaudodama lietuvių liaudies motyvus: Nuo š/m. sausio mėn. ji gavo pakvietimą dėstyti epizodinį kursą Montrealio universitete.

Šių metų sausio 7 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė p. Joseph Edouard Roch. P. Roch buvo mūsų visų mėgiamos Aušros Vartų parapijos vargonininkas. Madeleine Roch vyras. J. E. Roch lietuviams buvo gerai žinomas kaip dainininkas-bosas. Mūsų chorui jis dažnai padėdavo šovus giedojimu, sekmadieniais giedodavo solo. Jis vadovavo trio, kuris giedodavo lietuvių laidotuvėse, Aušros Vartų bažnyčioje. J. E. Roch mylėjo muziką ir dainą, buvo įsijungęs į Montrealio muzikinį gyvenimą. Vėlonis paliko liūdinčią žmoną ir da vaikus: Marie

-Andrée ir Jean - François, kurie abu irgi yra muzikai. Montrealio lietuvių neteko nuoširdaus draugo. G.Č.

• Sol. E. Kardelienė turėjusi operaciją R. Victoria ligoninėje, jau sveiksta namuose.
• Ant. Zazekienė buvo susirgusi ir turėjo operaciją Jewish General ligoninėje.
• Vincas Kriščiūnas, jau peršokęs 85 m. amžiaus, turėjo operaciją ir po jos sveikata žymiai sustiprėjęs.

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO MINĖJIMAS

suroštas sausio 19 d. Aušros Vartų parapijos salėje. "Neringos" jūrų šaulių kuopos gražia iniciatyva - jau antri metai paminėjimą ruošti, nepateisino montrealiečiai atsilankymu, net ir šaulių mažai dalyvavo. Mėninę programą atliko jaunimas - Rasa ir Ina Lukoševičiūtės pradėdamos sudominti publiką duetiniu dainavimu su gitara ir stud. Lymanaitė su geru įsijautimu paskambino pianu. V. Pėteraičio, labai skrupulingai paruoštą paskaitą perskaitė A. Lymantas. (Paskaita bus atspausdinta). Po minėjimo programos vyko vaišės - labai gerą vakarienę, muziką ir šokių.

Montrealio GINTARO Ansamblio, vienintelis šiame kontinente, turintis pilną ir autentišką lietuvių liaudies instrumentų orkestrą, sumanaus ir gausaus vadovo Zigmoro Lapino dėka, praturtėjo dar keliais instrumentais. Juos pagaminė pats vadovas. Ruošiamasi ir naujai programai.

NL Spaudos biuras gegužės 11 d. ir Toronto gegužės 4 d.

FLORIDA kviečia

Pats maloniausias laikotarpis saulėtoji Florida yra dabar: šiltas oras, viliojantis jūros vanduo ir baltas paplūdimio smėlis. Kreipkitės į šiuos lietuvių viešbučius:

TOWN & SURF APLS. 9016-9024 Collins Ave. 305-865-9357
NORWYN APLS. 126 Ocean Drive, Miami Beach, Fla. 33139 305-672-9161
Visą laiką veikia maudymosi baseinas ir parkavimui vieta.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JŪMS, PASITARNAUS!

UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Managėris
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8, Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas 6%	Asmenines 9%
Taupomasias s-tas 7%	Nekiln. turto 9%
Term. ind. 1 m. 7.5%	Čekių kredito 9%
Term. ind. 2 m. 8%	Investicines nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m. 8.5%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKJAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURTA PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

PRANEŠAMA,

KAD

ADAMONIS

INSURANCE AGENCY, INC.

pasirašė sutartį darbu su

GENERAL SECURITY INSURANCE CO. OF CANADA

(Jos stambiausi akcininkai yra Quebeco
Taupomosios Kasos - "Caisse Populaire")

Dirbama ir toliau su

ROYAL INSURANCE GRUP,

PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LTD.

Klijentams, tai reiškia platesnę galimybę ir
pasirinkimą - kainos ir draudimo atveju.

TEL: 722-3545

P. Adamonis
CIB